

Original side 272 a:

Tårneå Lappmarck

Anno 1728 den 15. 16. 17. 18. 19 och 20 Januarii höltz ordinarie Laga Ting och Rättegång med Allmogen af Tårneå Lappmarck uppå Juccasjerfwi wanliga Tingställe närwarande Tingztälcken Mikkel Jönsson Stålnacka och wanlige Edsworne Nämde män

Henrik Mikkelsson Biörndahl	Johan Henriksson Hänte
Mikkel Henriksson Matti	Johan Henriksson
Mikkel Nilsson Niia	Mons Mortensson Lainio
Henrik Kemiläinen	Erik Jönsson Stålnacka
Jon Amundsson Labba	Thomas Larsson Lalla
Jöns Andersson Pingi	

1.

Utlystes Tinget och följande Kongl. Mayttz. förordningar oplästes och företolckades Allmogen Nemble.

1. Kongl. Mayttz. Placat om Barnemord af den 15 Novembr. 1684.
2. Kongl. Mayttz. förbud om Oliud och förargelsse i Kyrckiorne af den 22 Decembr. 1686.
3. Kongl. Mayttz. förnyade stadga om Eder och Sabbatzbrätt dat.den 7 Octobr. 1687.
4. Kongl. Mayttz. Placat om Skogz Eldar daterat den 10 Novembr. 1690.
5. Kongl. Mayttz. Placat om Lappmarckernes bebyggande af den 3 Septembr. 1695.
6. Kongl. Håff Rättens Notification till alla domstolar af den 24 Octobr. 1698 att dubbelt hoor skall med Lifzstraff beläggias.
7. Kongl. Håffrättens Notification at dhe som bedrifwa hoor uti första Swågerskapz graden skola afstraffas till lifwet dat. den 12 Octobr. 1699.

Original side 272 b:

8. Kongl. Håff Rättens universale dat. den 20 Febr. 1724 angående medh hwadh straff dhe arfwingar böra ansees som undandölja något af Sterbhusetz qwar låtenskap.
9. Kongl. Håffrättens Nådgunstige befallning daterat den 23 Octobr. 1724 om spåtrumornes borttagande.
10. åtskillige §.§. af Kongl. Mayttz. nya rättegångz förordningh daterat den 4 July 1695.

2.

Sedan blefwo lappländarne Thomas Larsson Lalla och Jöns Andersson Pingi antagne till Nämde män uti dhe aflednas ställen, så wida dhe för detta wid extraordinarie Tinget 1725 aflagt den wanliga Nämde mans Eden; hwar på Hans Andersson Hanas blef tillsagd att så länge ifrån dess boställning absentera sig, som tilbörlligit sluit i dess saak fallandes warder.

Här uppå blef efter Befallningzman Pippingz giorda påminnelse samtelige Allmogen tilkiänna gifwit, det Borgaren Olof Granbergh blifwit antagen till uppsyningzman öfwer det otidiga bränwins supande som emot Kongl. Mayttz. förbudh plägar wid marcknadztiderne föröfwas.

Sedan kundgiordes och upropades dhe stämningar som woro angifne, hwar wid följande befunnes wara utan skiähl och förfall absentes, såsom ifrån Öfwerbyn Jon Mortensson, Per Nilsson Kaya och Lars Madsson Lango, hwarföre dhe och blefwo ansedde hwardera med 1 dlr. Smt. efter Kongl. Mayttz. Allernådigste förordning och Stadga af den 4 July 1695.

3.

Sedan blef Nybyggaren Henrik Henrikssons Kiöpeskrift ifrån Mohcajerfwi andra gången upläsin och intechnad, hwilken förrättning såssom den blifwit i Lagfartz Protocollet inrycht som till den Höga Kongl. Rätten blifwit affärdad den 1 April innewarande åhr; ty warder och den samma här utesluten som uttryckeligen annoterat warder.

4.

I anledning af förledne års Protocoll wid detta Tingställe hållit § 10, angående Ogifta Qwinnosperssonen Margretha Andersdotter hwilken angifwes Befallningzman Pippingz raide Swän drängen Nils

Original side 273 a:

Andersson Pannack wara ägare till dess piga barn Sigrid som hon fått den 31 Octobr. 1726 och då frånwarande stadder war; blefwo nu berörde perssoner förekallade, och tillstodh Nils Andersson Pannack sig hafwa lägrat Margretha Andersdotter första gången 1725 om wintern wid Kattilla Kiekerii strax ofwan före Caosari gård i öfr. Torneå Sockn och sista gången 1726 om Währen nedan för bruket Kiengis uppå Lappia forsbacka, samt at han ägde det af henne till werlden födde barnet, hwilket ännu lefwer.

Det undersöcktes om desse delinqventer woro sin emillan slächt och som det intet befans försökte Rätten at bringa dem till copulation och ächtenskapz band tillsamman; Men som Nils Andersson ingalunda wille der till samtycka, ey heller kunde Margretha An-

dersdotter honom öfwertyga det skall han låfwat ächta henne;

Fördenskull som desse perssoner intet tilförne warit för slik synd tingzförde befinnes icke heller wara slächt, blifwer dette såssom första gången för Simpelt lägersmähl ansett, och i anseende der till dömes drängen Nils Andersson Pannack till 40 mrkr. och Margretha Andersdotter till sina 20 mrkr. Smt. tilfölje af Kongl. Mayttz. Resolution och Swea Håff Rättz bref till domstolarne af den 3 Januar. 1694, ståendes hwar för sig en söndag på plichtepallen innan som dhe Absolveras Kyrckiord. 1686 cap. 9 § 4, där hoos bör drägen Nils Andersson Pannack årligen betala uti barnafödan 6 dlr. Koppmt. til dess det sig sielf nära och försörja kan, en angäen. Kongl. Mayttz. bref till Håff Rätten af åhr 1697. Och som förberörde personer erlæg. penningar för böterne. Ty blefwo dhe för det öfriga till Venerand. Minister. Remitterade.

5.

Såssom hustru Rauna Olofsdotter Wollock med bröderne Lars och Henrik Wintori intet gitta producera någon laglig ursächt, för det at dhe försummat uppropen uti dhe emot den angifne och instämde Mähl; ty blifwa dhe med 1 dlr. Smt., hwar-

Original side 273 b:

dera ihågkomma
efter Kongl. Mayts. Allernådigste förordning och stadga af den 4 July 1695 § 2.

6.

Bonden Olof Dymisson i Lådwicka betalte till tolfman Jon Henriksson Hänte contant 15 dlr. Koppmt. för en Häst som kommit till honom ifrån Norjet Hans Kristiansson Birckwig till hörig, hwar med som berde. Jon Henriksson war nögder uppå sin principals weignar och emot tog Penningarne uti Per Pålsson Ingas, Johan Henrikssons och Henrik Kemileinens närwaro, sedan Olof Dymisson för hästens föda afräcknat 15 dlr. dito mynt för dess winterföda, ty blifwer ådant härigenom betygat uppå begiäran datum d.

7.

Emedan som tolfman ifrån Säckzjock Knut Andersson med dess Son Knut Knutsson och ungh Mikkel Larsson hafwa den 10 förflutne Januarii wederbörligen låtit in kalla Lapländaren Mikkel Henriksson ifrån Keinosuando att wara honom för Luhleå Lappmarck Häradzting tillswar den 5 instundande Februarii för någon föröfwat otrohet och Stöld på dheras Renar och godtz, hwar om den till ofwannämbde tolfman inlefwereade attesten widlyftigare förmäler så ehuruwähl saken uti sig sielf befinnes mycket oartig och fördy i anseende

der till lag lickmätigt strafwändig; lickwähl har uppå berörde Mikkel Henrikssons anhållan

Original side 274 a:

icke underlåta kunnat hoos Herr Häradzhöfdingen samt den låfliga Rätten respective anhålla att nåden måtte uti Lagens alfwar samma skiärpande honom betes och Wederfaras datum d. January.

8.

Sedan företog en vidare ransackning i anledning af Rättens lemna- de interlocutorie resolution förledan åhr, angående qwinnan Karin Johansdotter Suup som då wäl andragit at Karl Henriksson ifrån Keinosuando skulle wara dess lägersman, hwaröfwer åtskilliga wit- tner Edele. blifwit examiderade men sedermera det samma medh åtskillige omständigheter återkallat skyllandes på drängen Olof Olsson ifrån Witangi hwilcket med mehra förledne åhrs protocoll widlyfteligare innehåller; Och sedan desse personer blifwit förestälte återkallade berörde Karin Suup nu sin utsagn som hon förledne åhr gjorde uppå drängen Olof Olsson ifrån Witangi, men påstod att Karl Henriksson wore hennes lägersman och barnetz fader säyandes sig aldrig haft att beställa med Olof Olsson utan skall hon förledne Ting intet wettat hwad hon sagt mindre bekiänt erbiudandes med Edh erhålla att Karl Henriksson wore lägersmannen.

Hwar emot Karl Henriksson

Original side 274 b:

aldeles protesterade, tillbiudandes att wilja sig Edeligen befria ifrån denna beskyllningen, efter som Olof Olsson sammalunda aldeles antar Pigan Kirstin Amundsdotter som 1725 litet efter Påska helgen skall warit närwarande i skogen, när Karin Suup legat tillsammans med drängen Olof Olsson ifrån Witangi war icke ännu tillstädes, utan skal hålla till på landet kunnandes ingen wist berätta hwarest hon wistas utan förmenar Nämbdemennerne med Karl Henriksson det hon skall wara i tjenst i Lådwicka i Öfwertårneå Sochn belagen.

Anna Olofsdotter ifrån Witangi Morten Mortenssons hustru examine- rades här öfwer som sade att hon aldrig hört at Karin skylt uppå dess .[?].hn, utan åhr 1725 Andersmässo tiden skall Anna förmärkt det hon warit hafwandes då Karin sielf det samma tillstått sampt dragit på bröstet finnandes miölck i dem. Och som hustru Anna berättar sig hafwa frågat henne huru detta tillkommit, skall hon swarat intet weet jagh hwad de giort åt mig i Torneå fors, då jagh war till giästebodz förledne waras strax efter Påsk och jagh inkommit drucken hoos Frans Servio när jagh wacknade så låg Karl

Henriksson brede wid mig och hade löst upp mina hosremar, säyandes der hoos till mig om du har kiänt någon ting så wet du att taga tig wara, och intet nämna derom.

Andra gången som Karin reste ifrån Witangi

Original side 275 a:

war det Juhltiden då Anna Olofsdotter tillstår sig at hon lånt henne en kiör Rehn till koppar berget Svappavvara och sedan till Juccasjerff men när hon kommit tilbakers skall Frans Servio lånt henne en annan reen till Masugnen.

Karl Henriksson som alt åhörde nekade enständigt till gierningen och ärböd ännu Eden, men kånen påstod sådant henne at förwägra dymedelst att han wisserrligen war barnfadren.

Bruckzskrifwaren Mortens änckia hustru Gjertrud Stefansdotter ifrån Masugn Jonuswando som till dette ting warit in kallat men för dess siuklige tillstånd skull intet gittat komma, lät insinuera dess skriftelige attest af den 3 January innewarande Åhr sålydende i Orden. Nemble. Bekiänner undertechnat at då denne Karin Johansdotter kom till mig och begiärte at wara uti mit huus då swarade iagh henne, ingalunda, och jagh märckte på henne at hon war uti Barne wånden, då tillsporde jagh henne huru dhet tillstår med henne, då swarade hun mig ångrar at jagh hafwer lugit för kyrckioherden och bekiänt uppå Wittangi gässen, men han hafwer intet med mig att beställa mer än handh sin egen Mohr, och då kom wärckan åt hen-

Original side 275 b:

ne, då tilsporde jagh henne, nu Karin håcken är barnfadren, swarade hon ingen annan utan Keinosuando Karl, sedan gick hon uti annat huus och sade K. Mohr kom och see på mig, då swarade jagh, då jagh får gifwa min boskap äta så will jagh komma, det jagh och gjorde. Men emedlertiid då jagh dit kom war barnett fött, detta så i sanning wara ret ner jagh med gått Samweta in för Gud och Menniskior, Datum Jonuswando Masung d. 3 Januari 1722, samma intygande skall Franses hustru Anna Mortenssons hustru ifrån Witangi.

Fördenskull som Karl Henriksson enständigt nekade ehuru Rätten honom föreställe mände dhe graverande skiäl, som kunna wara bi-brachte och ransakningarne vidare innehålla, erbiudandes sig än ytterligare med Edh befria, och inga vidare omständigheter kunde i denne saken wid handen gifwas hwar med han fullkomligen kunde bindas till giärningen än att han legat Karin Suup närmest uti Frans Servios stugu uppå gålfwet föromrörde Brölloptidh, kånan äfwen wid födelse stunden endast på honom bekiänt hwar till och kommer att Terminus a qvo etadqvem aldeles öfwerens stämma.

Ty blef honom wärjemåls Eden efterlåtit hwilcken han och i så måtto aflade. Jag Karl Henriksson låfwar och swär wid Gud, och hans helige Evangelium att som jagh af kånan Karin Johansdotter

Original side 276 a:

blifwit angifwen att wara barne fadren för dess oächte barn, en dottor kallad wid namn Karin, hwilcket jagh skall rätt henne wid Torneå Fors då jagh 1725 war der till gästebod något efter Påska; alterföre betygar jagh inför sittjande Rätt och Gudz Ögon, att jagh der utinnan är hel oskyldig och aldrig plägat någon syndig sammanlefnad med henne hwarcken då före eller sedan och det gör jagh med min lifliga Edh såsant mig Gud hielpe till lif och siähl. Hwar med han och tog afträde.

Efter hwilcken förrättning Karin Suup antyddes med Olof Olsson ifrån Witangi att deras mål blifwer uppskiutit till nästa Ting så wida Pigan Kirstin Amundsdotter icke kommit tilstüdes, hwilcken Rätten nödigst pröfwar böra examineras innan något änteligt utslag fällas kan uti denne Karin Johansdotters lägersmåls saak.

9.

Lappländaren Hans Andersson Hanas berättade sig wara förlickt medh Anders Andersson Matti om en koppar kitell wärd 5 Rdlr. uti Tolfmännen Mikkel Nilsson Nias samt Henrik Kiemileimens närwaro i så måtto att han på sin 3die dhel skulle betala honom 5 Specie carolr. och stämningz

Original side 276 b:

penningarne strax, hwar med som Anders Andersson Matti wiste sig nögd wara; ty blef sådant här igenom till protocols infört uppå begiäran.

10.

Hustru Britha Henriksdotter ifrån Taborsbärg företrädde begiärandes att få tillträde sin afledne faders skatteland dersammastüdes hwilcket nu bruckzkarlen Johan Persson Servio ifrån Masungen förtiden skal innehafwa och skatt före, beropandes sig i så måtto på arfzrättigheten framför berörde Servio hwilken häremot inwände att hans Moder fått tilträda samma hemman med Befalligzmanns wetenskap och Rättens tillstånd samt derföre half skatt betalt utom dhe 30 dlr. 10 öre Kmt. som Johan skall betalt till Rådman Beck i Torneå för dess uppå samma hemman hafwande fordran.

Här wid blef Crono Befallningzmannen Pipping utlåtelse inhämtad som berättade att denne Hustru Britha Henriksdotter ifrån Parachawara skal wähl sögt högwälborne Hr. Landzhöfdingens tilträde

att få tilträde berörde hemman, men till datum skall intet swar fallit.

Anbelangande denne Johan Servio så skall han allenast brukat det samma för gräs giäld och intet mera bygt eller häfdat hemmanet hwilcken consideration han förmenar det Johan som en brukz karl intet lærer kunna tillägna sig någon Stubberättighet utan bör hemmanet

Original side 277 a:

af en pur nybyggare efter förordningerne beboos.

Hwarföre på sådane omständigheter finner Rätten sig för denne gången härutinnan intet befogat att ytra, men Högwälbembe. Hr. Landzhöfdingens swar ankommer utan föreslogz parterne uti wäldighet saken att biläggia och det så mycket heldre som hustru Britha Henriksdotter erbiuder att betala till ofta berörde Frans 30 dlr. 10 öre Kmt. som han till Rådman Beck betalt emedan han dessutom intet kan bewisa sig hafwa förbättrat hemmenet så wide han sitter wid bruket, utom dess ägor allenast för en ringa afgift nyttiast.

11.

Här uppå antog saken som war angifwen af kyrkoherden Hr. Johan Tornberg med Kläckaren Henrik Madsson emot bröderna Lars och Henrik Wintori som skulle de slachtat twenne renar, hwaraf den ena skall warit Hr. Tornberg och den andra berörde Kläckaren tillhörig, och som bröderna nu söka der till att neka så producerade kiäranderne en atest underskrifwen af Nils Amundsson Kiännu och Per Thomasson Kutanii med bomärken hwilcken efter kyrckioherdens utsagu skall heta Per Guttormsson Suoma Torneå af d. 23 Decembr.

Original side 277 b:

1727 samt attesterat af Sorna skrifwaren i Öfwer Torneå Sr. Johan Brandt så lydande, förledne St. Mickeli tiid kommo til oss under-tecknade Era wyrdiga kyrckioherdens i Juccasjerfwi Hr. Johan Tornbergz raidiens Olof Kändis foster son Henrik Nilsson tillika med Lappen Olof Tamma benämbde sedan wiiden före ständigat at deras renar kommit til wåre renar, då dhe af den sacknade 2ne stk., En kyrckioherden och den andra kläckaren tillhörige, och gafwo oss til kiänna deras skapnad och märcke, Nemble. at kyrckioherdens Rehn warit två finger bredt bar langz efter ryggen; Och oss anmodade att see efter då jagh Nils Amundsson skulle sökia efter den ren som äfwen för mig war borta. Och när wii gingo att sökia 1 mihl wäg ungefähr ifrån oss till Wuolosjerfwi funno de 2ne wist huus Henrik och Lars Winturi tillhörige och uti Henrikz luoge woro 2ne Renshudar och kiöttet men den andra intet funno så där ifrån et stycke 2ne Renshorn, och åter något litet hädan en opspänd Renshuud den wi beskodade och sågo wara lik Hr.

kyrckioherdens föromrörde märcken, togo så den med oss hem; kom
altså benembde Olof Kändi til oss, då wii berättade att wii fun-
nit hornen och hade honom til dem

Original side 278 a:

då han kiendes widh att en
thera warit af klockar Rehn, och så tog jagh äfwen honom till
migh tils att dess hustru skulle och komma att besee och när hon
kom, kiendes strax wid hornen; och då fram buro wii och för henne
huden, som det och då äfwen sig tillägnade, och tog bägge till
sigh med gråtande tåres att des måg Lars Wintori hade sig så illa
stält, detta så i sanning wara passerat wete wii med Edh lagle.
bekräfta der så erfordrades och med namn och bomärcken bekräfte
af Torneå ut supra.

Berörde attestanter efter frågades werandes Per Guttormsson Suoma
frånwarande men Nils Amundsson Kiännu tilstädades, hwar wid klåcka-
ren nu upwiste en hudh uppå hwilcken begge öronen woro afskuren
jemt med skinnet, som berättades wara af kyrckioherdens förkomne
Rehn hwilcken Lars och Henrik Wintori nu intet widkiännes att
wara tagen wid deras Stabur och derest som de slachtat sina
Renar.

Fördenskull blef Per Amundsson Kiännu förestält och till witnes
påkallat, emot hwilcken swaraderen intet hade att andraga mindre
sökke; hwarföre sedan han den wanliga wittnes Eden med hand å
book aflagt begynte han sålunda

Original side 278 b:

dess berättelsse, som följer ord
ifrån ord. Förledne höstars kring om Mickels tiiden som han icke
så just kan minnas skall han med sin kåta kammerat Per Guttorms-
son rest hemman ifrån att söka en Rehn som warit borta för honom
och som de sålunda gått på denna sidan om Wolusjerfvi träsk efter
renspårne först och sedan på den andre skola dhe kommit till en
läoga elr. hiäll som bröderne Lars och Henrik Wintori ägde, hwar-
est de funnit twenne renshudar af hwilcka den ena intet aldeles
warit torr wid bräddarne liggandes kiöttet på giällen, och denna
huden strax der wid men den tredje ett stycke der ifrån wid en
gren oppspilt då Nils Amundsson med sin Cammerat vidare gått att
see efter hornen och som strax der wid warit en liten kiärn hwar-
est en biörck buske stått på en hålma til hwilcken war lagd en
spång öfwer ifrån fasta landet så gingo dhe dit och funno att
Renshorn woro lagde wid den samma af hwilcka det ena warit af en
hirfwas och det andra af en Oxren, der uppå begafwo dhe sig där
ifrån seendes omkring sig på alla sidor, då de blefwo warse et
litet stycke där ifrån en renshudh opspilad emellan twenne grenar
något högt att en karl intet

Original side 279 a:

rächte med handen till henne, hwarpå dhe skola nedertagit samma huud, säyandes sins emillan, at det aldrig torde wara rätt med henne efter som dhe hört af Henrik Nilsson

Kyrckioherdens raidens Olof Kiändis foster Sohn, som näst tillförne warit uti deres by och söckte efter Renarne samt berättat at dhe haft borta 2ne Renar, En kyrckioherden och den andra kläckaren tillhörig på det de skulle wisa den samma ått kyrckioherdens Renwachtare.

Sedan som de nu börit berörde huud 1 mihl i från samma rum dhe henne tagit skola dhe lemnat huden der, begifwandes sig sålunda hem till deras egen by och kåta hwarest dhe funno för sig mera nämbde kyrckioherdens raid Olof Kändö, då Nils Amundsson frågat honom om han fått de bort komne Renarne igen hwar till han skall swarat Ney, då dhe sagt till honom och beskrifwit rummet hwarest som dhe funnit hornen efter Renar slachtade så skall Olof Kändö swarat sig wähl kiänna hornen, om dhe woro af dess före komne oxrenar, hwarpå Nils Amundsson dagen efter skall följt honom till samma rum hwarest de lemnat hornen då Olof Kändö sagt nästan will jagt kiänna dhem som woro dhe Kläckarens renshorn; då Nils Amundsson skall swarat, Om du kiänner dem så taga wii dem med oss,

Original side 279 b:

Ja wist kiänner jagh dhem sade Olof Kändö och tog så hornen hwarpå de gått der ifrån ett stycke wäg tillsammans, men sedan skilz åth gångandes hwar till sin hemwist.

Men Nils Amundsson skall burit hornen till sin kåta och bedt Olof Kändö säja till sin Hustru Elin Nilsdotter det willa hon komma och öfwer bese dem. Så snart Olof Kendos Hustru ankommit till Nils Amundssons kåta och blifwit warse hwarest han hafwer hängt hornen uti en biörck, skall hon strax utlåtut sig att det wore hornen af Kläckarens Ren. Då Nils Amundsson berättar sig fråga henne huru den Rehn skall sett uth som kommit bort för Kyrckioherden hwarpå hon beskrifwit för honom huru han utsåg, till hull och hår. Då Nils Amundsson med Per Guttorm swarade att dhe hittat en sådan huud till farg och hår conditionerad som Hustru Elin för dem beskrifwit, och derpå skall Nils Amundsson följt henne til rummet hwarest han några dagar tillförne med sin Cammerat lemnat den samma, då Hustru Elin strax begynte gråta som hon fick see den sayandes att det war samma Rens huud hwarpå han wiste henne rummet, hwarest som dhe tagit Hudan, sammalunda hwarest hornen legat, och sist wiste han henne till Lars och Henrik Wintoris giäll, när hon nu kommit dit och seett wid giällen dhe twenne hudar som der sato skall hon sagt at

Original side 280 a:

den ena huden warit utaf Kläckarens Reen, hwarpå de å giällen beskådat renhörnorna Hustru Elin äfwan sade den ena ware Kläckarens renhörna hwilcken hon och till sig tog.

Och som Hustru Elin Nilsdotter öfwer detta alt blifwit så illa wid att hon bitterligen gråtit, ty fölgde han henne hem till dess by, bärandes Rens hornen med hörnan och den ena huden ifrån giällen. Och som de kommit hem till Olof Kändö skall Hustru Elin sagt see hwad som dhe nu hafwa giort och begynte åter på at gråta så Olof Kändö swarat, det woro bäst at Lars och Henrik Wintori förlickte bort denne saken.

Och som Olof Tomma inkommit hwilken war i kåtalag med Kändö så skall han och sagt detta är kyrckioherdens Renshuud, men Renshornen sade han sig intet wist kiänna doch tyckte han dem wara af Kläckarens Ren, sammalunda skall Henrik Nilsson, Olof Kändis foster Sohn igen kiänt kyrckioherdens Renshuud samt hornen att dhe woro af kläckarens rehn, hwarpå Nils Amundsson berättar sikh gått hem. Sedan han lemnat huden och hornen hoos Kändö, och mehra sade han sig i denna saken Intet hafwa att berätta.

Det under söktes huru långt Wintoris by warit ifrån denna, hwar till bröderen swarade att dett intet warit långt utan ett litet stycke.

Härpå värderades först kyrckioherdens Rehn som war en Raid Rehn förr 8 dlr. men kläckarens befans wara en kiörrehn som han fått af Hans Larsson Gunnar och dy värderades för 11 dlr. alt Koppmt. som gör en

Original side 280 b:

Summa af 19 dlr. do. mynt tillsammans.

Lars Wintori androg uppå tillfrågan dett Renhshuudan som suttitt emillan 2ne Grenar skall warit honom tillhörig men dhe huudar som warit wid lowan skola hört dess broder Henrik till, hwilka de 2ne dagar efter sacknade sedan dhe uppsatt dem att torckas. Men intet säger han sig kiänna huden som kyrckioherden Tornberg nu lätt framtee, som skulle den warit samma hwilken han uppspitt emillan Grenarne, utan skall dess ren huud wara borta och ännu intet fått igen. Henrik Wintori kiändes icke heller wid denne huden, kunde fördenskull efter deras utlåtande ingendera taga på sig en sådan sack, hwar till dhe uti sitt samwete aldeles woro oskuldige.

Lars Wintori tillspordes hwarföre han då förwarat hornane uppå Holman och icke lemnat dem på samma rum hwarest han slachtade diuret? swarade på det dhe icke skulle ligge honom i vägen.

Här uppå blef af kyrckioherden Tornberg förestält des raid Olof Kändö och Hustrun Elin Nilsson att Edeligen afhöras hwilcka såssom giltiga wittnen blefwo erkiände och fördenskull utan jäst den wanliga witnes Eden aflade, hwarpå dhe serskilt förhördes och först raiden Olof Kännu som sålunda anförde. Michaelis tidh förledne höstars gick han med sitt folck att leta efter kyrckioherdens och kläckarens förkomne Rehnar som han under sin uppsicht haft och kom så uti Nils Amundsson

Original side 281 a:

Kännus by, hwarest de äfwen warit i begrep att söka några för dem skingrade Ren diur och som qwällen annalckades skall han der hwilat öfwer natten under dess wistande, der skall han begynt at fråga om någon blifwit warse förömrörde kyrckioherdens och kläckarens förkomne Renar, så Nils Amundsson Kennu intet strax wille säya för honom hwad han uti denne saken wiste, utan skall omsider om Morgonen bett honom skynde sammeligen hem, efter som han intet wille säya för honom, och begiärte att han skulle wisa sin Hustru Elin Nilsson till sig, då han sedan gått med hustrun bort sedan hon kom till honom och om Aftonen skall Nils Amundsson Kännu med henne kommit tillbakas och till dess by hafwandes med sig en huud som Olof Kändö strax igen kiände at den warit af kyrckioherdens förekomne Rehn och war den samma som af Hr. kyrckioherden nu uppwistes, berättandes Nils Amundsson Kännu med dess hustru för honom strax, att de tagit samma huud emillan twenne Grenar oppsatt, wid giällen som bröderne Lars och Henrik Wintori ägde, då Olof Kändö berättar sig hafwa sagt att det woro bäst om samma bröder skulle förlikas med kyrckioherden.

Sammalunda säger han sig kiänt igen Rehn hornen som Nils Amundsson Kännu bar att dhe warit af kläckarens rehn, som en wicka och 3 dagar bortkommit tillförenn. Skolandes hustru Elin här wid sagt till honom, see här kyrckioherdens Oxrenshud,

Original side 281 b:

Tyrens huud, ty så war Rehnsnamn, Gudh Nåde Lars och Henrik Wintori som det giordt. Och mera sade han sig i denna saken intet hafwa att berätta utan tog afträde.

Hustru Elin Nilsson före kallades, hwilcken sedan hon om sin aflagde Edh alfwarligen blifwit påmint sålunda berättade. Förledne Höstars kring Mickelmässtiden skall Olof Kändö gått att leta efter deras förekomne Rehnar och sedan han warit en natt borta har han kommit hem ifrån Nils Amundsson Kiännus by tideliga om Morgonen för dager bediandes henne gå dit som hon och strax efter kommit. Wid dess ankomst skall intet serdeles blifwit talat, utan Nils Amundsson Kiännu med Per Guttormsson Suoma skall frågatt henne huru kyrckioherden och kläckarens Rehnar sett utt och warit

conditionerade med hwad mera om deras beskaffenhet, då hon beskrefwit dem aldeles till hår och hudh hwarpå Nils Amundsson för henne berättat att han nedertagit en sådan huud emillan twenne Grenar strax wid Lars och Henrik Wintoris Giäll, bediandes henne följa sig dit som han lemnat den samma och som hon dit anlände skall hon strax igenkiänt huden af Hr. kyrckioherdens oxrehn så wähl som hornen att dhe woro af kläckarens Rehn an hängde uti en biörckbuska wid Nils Amundssons kåta, och som hon intet wille Troo att han

Original side 282 a:

med sin Cammerat tagit huden med hornen wid berörde bröders giäll och Stabur, skall hon följt Nils Amundsson till samma rum hwarest huden sutit och der som hornen legat, hwilcket han för henne alt omständeligen utwiste, warandes intet långt i från Lars och Henrik Wintoris loga, hwarpå hon berättar sig begynt att bitterligen gråta efter som desse Bröder kommit uti sådan olycka, hwarpå hon med Nils Amundsson gått hem till sin kåta bärandes huden och alt sammans berättat för Gubben Olof Kiändo, hwilcken utlåtut sig att Lars och Henrik Wintori gjorde aldrabäst om de förlicktes med Kyrckioherden, och mera säger hon sig intet hafwa i denne saken att berätta utan att de först beskådade wähl hudarne, som wore wid lofwan af hwilcka hon säger sig igenkiänt att den ena warit af kläckarens Rehn, hwarmed hon tystnade.

Henrik Wintori upwiste en huud som han berättar skola warit wid dess Lowa men Nils Amundsson och Hustru Elin betygade uppå sin aflagde Edh att denne Huuden aldrig warit wid Lowan som dhe sågo dhen gången, och skall kläckarens Renshuud warit mycket swartare.

Till att betyga contrarium på beropade Lars och Henrik Wintori sig till witnes Amund Amundsson och Mikkel Pocka ifrån nederbyn hwilcka antagne den wanliga Wittnes Edhen med hand å bock aflade, berättandes Mikkel Pocka

Original side 282 b:

först att denne huden som Henrik Wintori upwiste skall wara af samma Rehn som han för et år sedan lånt åt honom, men dett wiste Mikkel intet säya mindre skall han seet om samma huud suttit wid lowan då Nils Amundsson Kiännu med hustru woro diit och den beskådade och mera hadde han intet att säya utan afträdde.

Amund Amundsson anförde sedan, att han förledne höstars warit till deras Lowa hwarest han sett att twenne hudar warit opspitta af hwilcka den ena som Wintori nu upwisar skall warit en, doch berättar han sig intet hafwa sett kläckarens ren och hurudan färg den hade, icke heller weet han säya om Lars och Henrik Wintori ombytt hudarna sedan dhe ett dygn tilförne sacknad den andra huden, utan skall det wara samma huud som han då såg widh Lowan

oppspilter som Henrik Wintori nu uppwisar, och mera wiste han intet att berätta.

Pigan Anna Henriksdotter som warit uti Wintoris kåta blef förestält och sådan hon ojäfachtigt aflagt den wanliga wittnes Edhen anförde att hon förledne höstars bytt en raid Rehn med Lars Wintori som han slachtat men intet wiste hon om han nedertagit flera Rehnrar, så wida

Original side 283 a:

qwinfoelken intet pläga fråga der efter, kunde icke heller säya för wist om denne huden war af Renen som hon bortbytt utan tycker henne wara af Henriks egen Rehn och intet hennes men den huden som emillan träna suttit skall hon intet sedt, och mehra berättar hon sig intet hafwa at säya.

Här uppå anförde Henrik Wintori at för honom skall wid samma tillfälle bortkommit ifrån dess Lowa som Nils Amundsson med Hustru Elin warit diit Nemble. ett ämne till 1 1/2 Par skoor, 2 nya wuotraip och litet skall äfwen wara skurit af dess kiött som legat på Lowan, item 2ne tungor. Lars Wintori sacknade ett wuotraip och en halfsliten tøm, hwarwid dhe inlefererade en skrift med deras namn undertecknat och af Borgaren Erik Enqvist uppsatt så lydande.

Såssom Wähl Ehrewyrdiga kyrckioherden Hr. Johan Tornbergh och kläckaren Henrik Madsson låtit oss in för den lofle. Häradz Rätten Citera såssom för det wii stohlat dem tillhörige Oxrenar nästl. höst owitterligen slachtat; dy nödsakas wii härmedelst in för den högtährade Häradz Rätten framkomma, och Ödmiuckhet wid handen gifwa huru såssom wii blifwit af 2ne Lappmänner Per Guttormsson och Nils Kienna brachte uti ett sådant tahl och renomie som förbemte. åhr, i anledning hwar af bemte. Hr. kyrckioherde och kläckaren nu Lagl. will til

Original side 283 b:

tala oss, warandess der med således beskaffat, at i förledne höstars Sanct Mickaelis tiid mände wii slachta en Ox Rehn och huden efter wanligheten på trääd öppänne som et litet stycke ifrån wår kåta blifwit lagt att torckas hwariffrån berörde Männer Per Guttormsson och Nils Kienna den samma huden oss aldeles owitterligit tagit, och sedan dhe den samma Ett dygn hoos sig hållit hafwa dhe kallat min Lars Henrikssons Swärmoder hustru Elin Nicka; att påsee huden, hwilken dhe henne framwiist och hafwa dhe wid samma tilfälle utlåtut sig at den wore berörde Hr. kyrckioherde tilhörig och at wii slachtat hr. kyrckioherdens och kläckarens Renar, der likwähl man förmodar dem det ey kunna bewisa, och kunnom wii ey heller deras wittnesmähl härutinnan för giltig erkiänna, så wida dhe äro ey allenast

delatorer uti saken, utan och af oss vår rens huud utan ringaste tilsäyelsse tagit; bönfallande wii alt derföre at den högtährade Häradz Rätten tächtes hög-gunstigast taga i consideration både vår oskuld, såssom och berörde männers olagliga framfart, hwar emot wii medskyldig respect förblifwe.

Och som Häradz Rätten af de Edeliga wittnens intygande intet befinner saken aldeles wara af sådant sammanhang som desse Bröder nu skriftele. berättat, ty sökte Rätten at förmå dem till en ren och uprichtig bekiännelsse i detta måhl, men de påstodo inständigt sin oskuld.

Altfördenskull som Per Guttormsson Suoma icke är närwarande hwilken tillika medh Nils Amundsson Kiännu träffat uppå denna Kyrckioherdens huud som nu upwistes, och likwähl nödigt är at han jämwähl blifwer examinerat i denne saken, måste Rätten med dess yttrande sålänge innehålla, börandes han till nästa ting lagligen inkallas då bröderne Lars och Henrik Wintori sig äfwen böra infinna at afwachta

Original side 284 a:

Rättens sluth och utslag, hwilket samtelige företydt blef, emedlertidh tog Kyrckioherden sin Rens huud till sig och Lars Wintoris hudh sattes hoos Länsman Per Pocka igenom tolfmännen Per Henriksson Hänte och Jöns Andersson Pingi.

12.

Sedan som Hans Andersson Hanas lagligen angifwit at länsman Per Jonsson Pära med några lappmän Per Nilsson Kaya, Lars Madsson Lango, Jon Mortensson Pingi och Olof Mortensson skola icke allenast om en söndagz mårgon kommit til dess by och uprifwit Sex stycken af dess ackior, utan och utan ringaste skiähl och anledning dem all igenom ransakat uti dess frånwaro då han warit stadder hoos tolfman Mikkel Henriksson Biörndahl 1 1/2 mihl omtränt ifrån dess egen by, hafwandes doch ingen ting funnit som dhe utlåt tit sig hafwa sökt hwarföre Hans Andersson uppå et sådant deras olaga framfarande påstået Laglikmätigt straff dem sielfwom till rättelsse och androm til en tiänlig warning.

Här uppå förklarade sig äfwannämde perssoner i så måtto, at det warit wid middagztiden den 7de förweckne Januarii som war en söndag så at folcket wähl kunnat hunnit uhr Kyrckian, då dhe först kommit till Hanas Kåta och begynte opprifwa och ransaka dess ackior som warit till antalet 6 stk. hwar till dhe blifwit förorsakade emedan som för Jon Mortensson skall bortkommit som warit i dess granskap 110 stk. Renostar à 8 öre stk. bestigande sig till en Summa af 27 dlr. 16 öre Koppmt. och skola dhe wähl wettat det husbonden sielf warit stadder hoos tolfman Biörndaler, men efter som Hans Andersson Hanas granne Per Olsson Simma som bot i lag

med honom, warit hemma, så skall länsman bett honom see uppå hwad dhe gjorde hwilket han och efterkommit, beropande sig uti detta alt till wittnes uppå berörde Per Olsson Simma med dess hustru Karin Andersdotter och Erik Persson Päre hwilka samtelige före-

Original side 284 b:

kallades och serskilt förhördes. Andragandes Per Olsson Simma at dhe kommit til deras by omrörde söndagzmorgon och som dhe frågat efter Hanas hwilken dhe förnummit intet warit hemma skall länsman bett honom att see uppå medan som han uprefwa ackiorne så wida länsman förmente at der uti skulle finnas tiufwegodz, hwilket som Simma förwägrade skall länsman lika fult med för omrörde persson er begifwit sig der till wid middagztiden så att han sielf oppref ackiorne, men Per Nilsson Kaja karckade dem igen, och ransakade Lars Madsson Lango med Jon Mortensson Pingi och Olof Mortensson samma saker och stodo för öfrigt och sågo derpå, men dhe skola intet funnit något som dhe sökte efter, hwar med han berättade sig intet mehra hafwa at säya utan tog afträde.

Sedan förekallades hustrun Karin Andersdotter som till alla delar gjorde enahanda berättelsse med Per Olsson Simma hwar på hon och afträdde.

Erik Persson Päre anförde at då han warit inne hos Hans Andersson Hanas hustru skall länsman Per Jonsson Päre begynt wid middagztiden om Söndagen oprifwa Hanas ackior och Per Nilsson Kaja karckade dem igen, ståendes dhe andra trenne och sågo uppå samt ransakade i ackiorne, men skola intet funnit något tyfwegodz som dhe sökt efter, och mehra säger han sig intet hafwa i denna saken at berätta.

Hans Andersson Hanas tilspordes om han eljest saknar någon ting ur dess ackior? swarade Ney. Kunnandes icke heller länsman med dess Camerater neka at det ju så wore tilgångit som wittnen in-tygat och af dem framfarit på söndagzmiddagen strax efter Juhl.

Fördenskull som länsman Per Jonsson Päre underståt sig utom wed-erbörande domares och befallningz hafwandes wettskap med Per Nilsson Kaja jemte Lars Madsson Langos, Jon Mortensson Pingis och Olof Mortenssons tillhielp utom Hans Andersson Hanas samtycke och i dess frånware upprifwa, ransaka och sedan igenkarcka Sex stk. honom Ha-

Original side 285 a:

nas tillhörige ackior uppå en Söndagzmiddag, dömmes Tingz Rätten honom länsman Per Jonsson Päre med Per Nilsson Kaja först för Sabbatzbrått efter Kongl. Mayttz. förordning af åhr 1687 den 17 Octobr. till hwar sina 40 mrkr. Smt. samt för olaga ransakan uppå Sex stk. igenkarckade ackior allenast till twenne gånger 3 mrkr. Smt. och sådant i anledning af Cap. 13 Tiufm. B. L.L. § 2

samt Cap. 1 Sårn. B. M. Wilja Stk. och som Lars Madsson Lango, Jon Mortensson Pingi och Olof Mortensson icke woro der med nöjde at dhe warit der till stämde, utan äfwen lagt handen här wid med sakernes ransakande efter dhe afhörde wittnens intygande; ty blifwa och dhe ex lodem argumento ansedde med hwar sina twänne gånger 3 mrkr. Smt. blifwandes för öfrigt Hans Andersson Hanas saklös för the skuld honom gifwen ähr angående Jon Mortenssons bortkomne 110 stk. Renostar, hwilket samtelige och wederbörande parter antydt blef, som derpå togo afträde.

13.

Sedan Per Nilsson Utza årskillige gånger blifwit uppå Tingzplatzen eftersöker, kom han omsider före, och som han til sin ursächt för dess uteblifwande intet skiäligt och laglikmätigt hade at inwända, blef han med 1 dlr. Smt. ihugkommen efter Kongl. Mayttz. allernådigste förordning och stadga af den 4 July 1695 § 2. Och som Anders Jakobsson Labba sig öfwer honom beswärar för det han icke skall ifrån sig lefwererat et Renlif som i ähr skall wara en Orack som han förmenar sig äga utan skall Per Nilsson Utza dersamma med sit märcke tecknat, hwilket han närwarande tilstodh påståendes at den samma wore honom tillhörig, utan skall der hoos förwägrat honom Labba at see och beskåda den samma Oracken.

Fördenskull pålades berörde Per Nilsson Utza 3 dlr. Smtz. wiite at han innan nästa Ting låter samma Orack wederbörligen besichtigas uti Anders Jakobssons närwaro af några ärlige

Original side 285 b:

och beskiedelige Nämde män elr. andra, då Rätten efter säker inhämtad underrettelse i detta målet sig vidare yttra lærer, såframt parterne derförinnan en wänlig föreningh sin emillan icke träffandes warda som den antydt blef.

14.

Såssom Lappmannen Lars Guttormsson under warande ransakning öfwer Lars och Henrik Wintoris angifne bråttmåhl af Kyrckioherden hr. Johan Tornberg och Kläckaren Henrik Madsson mände inför Tingstugu dören giöra uti druckenhet et märckeligt Oliud, ty blifwer han i anledning af Lag och det 43 cap. Tingm. B. L.L. ansedder med 3 mrkr. Smtz. böter som honom antydt blef.

15.

Borgaren ifrån Torneå stadh wält. Erik Davidsson kiärade till Kyrckiowärden Henrik Olsson ifrån Öfwerbyn för det han tagit en

honom tillhörig Rehn ifrån Nämde mannen Johan Henrikssons by en wicka för näste. Jansmäss, hwilket berörde Nämde man honom likwähl skall förwägrat samt beskrifwit för honom huru samma rehn warit märckter på håret med Erik Davidssons märcke, hwilket nu äfwen i dess raidier Lars Persson och Jöns Rimi närwarande intygade, skollandes Henrik Olsson ändå alt sådant oachtat bortfört Renen så godt som med wäld der ifrån och lefwererat den samma til sin swärfader Nämde mannen Henrik Biörndaler påståendes fördenskull ofta berörde sin Rehn igen samt laga straff med expensers åtniutande af kyrckiowärden.

Här uppå förklarade sig Henrik Olsson at berörde hans Swärfader skall bett honom om en dylik Rehn som han berättat för sig wara bortkommen och som han wid åskådandet af denne Renen uti Johan Henrikssons by intet annat kunnat förstå, som han med Edh erhålla will, än nu samma Rehn warit dess swärfader tilhörig, ty förmente han sig giöra honom en tjänst behagelig der igenom at han förde honom dess Rehn tillhanda.

Nämde man Henrik Biörndaler tilstod at dess måg fört honom en Rehn till

Original side 286 a:

handa men kan för det öfriga intet vidare swara i denne saken som han förebär sig icke wara i rätten tid instämd, utan förmenar at denne saken skall wähl oachtad någon rättegång komma til sin richtigheet.

Icke dess mindre inwände Erik Davidsson at han nu måste läya en annan emedan han på detta sättet kommit at umbära sin egen Rehn.

Fördenskull som Kyrckiowärden Henrik Olsson således olagligen och emot dhe andras nekande tagit ox Renen ifrån Nämde mannen Johan Henrikssons by hwilken borgaren påstår at wara sig tillhörig, och samma Rehn nu icke heller befinnes wara skaffader tilstädes, pröfwar Rätten det Henrik Olsson giort sig säker till 3 mrkr. Smt. för misstächt ex argum. cap. 15 Byg. B. L.L. § 1 samt betalar der hoos uti expenser till meromrörde Borgare 16 öre Smt. och åligger honom Henrik Olsson till nästa Ting at skaffa denne omtwistade Rehnen tilstädes at lagligen besichtigas wid 2 dlr. Smtz. wite efter 1695 års rättegångz förordningz 24 § samt vidare swara till saken der så påfordras skulle och parterne sin emillan dess förinnan ingen förening träffa kunde.

16.

Lappmannen Jakob Labba kiärade till Per Nilsson Utza för det at dess hund skall warit wällande att 4 stk. Kiör Rehner och 5 wayor luppit för honom til skogz, hwilken hund Per Nilsson skall med sig haft då han kommit resan eller kiörandes till hans by, och

skall wid samma tilfälle äfwen kommit bort för Lars Persson en Waya och en Orack.

Här emot förebar Per Nilsson Utza det hunden Omöyeligen kunnat wara orsaken der till emedan den samma warit hoos Labba uti 3ne åhr och han allenast skall haft honom sedan et åhr och skall der hoos intet förmärckt någon sådan odygd hoos den samma som wore han ilsken mot Rehmarne och nu klagas öfwer.

Till at bestyrcka dess kiäromåhl påberopade sig Jakob Labba till witnes Olof Olsson Kiännu hwilken såssom han till et lagligt och Ojäfachtigt wittne å både sidor wart

Original side 286 b:

erkiänd blef den wanliga Wittnes Eden af honom tagen, som der på sålunda anförde, något för Juhl nästförweckne, skolandes icke just minnas dag och datum, skall meromrörde Per Nilsson Utza kommit till Jakob Labbas by hwarest denne Olof Kiännu warit stadder hafwandes en hund med sig, och som han wid dess afresa lemnade samma hund qwar efter sig, skall han när dess husbonde af honom saknades begynt at kiöra Jakob Labbas och dess grannars rendiur till skogen, hwilket förfarande ehuru folcket sökte at förhindra skall han doch skingrat Renarne så at Jakob Labba aldeles mistade 4 kiör Rehmar och 5 wajor samt Lars Persson en Waya och en Orack som dhe intet mera fått igen och för öfrigt sade Olof Olsson Kiännu sig ingen ting vidare hafwa uti denne saken at berätta utan tog afträde.

Emot denne berättelsse påberopade Per Nilsson Utza sig en annan Lappman till wittnes som han intet kunde sig erhindra namnet på, med anförde beswär der hoos öfwer Labba som några skiälsord öfwer honom utgutit hwar till likwähl af Labba enständigt nekas.

Fördenskull blef parterne förlikning antydt på begge sidor söka ingå så framt dhe vidare beswär och olägenhet skulle åstunda at undfly, och emedlertid der sådant åter[?] träffas skulle, hafwer Per Nilsson Utza med sitt åberopade wittne Nils Amundsson Morten som war Labbas dräng den tiden, en eller flera jemte Jakob Labba til nästa ting at wara tilstades, och afwachta det sluth, som Häradz Rätten likmätigt sakens beskaffenhet uti detta måhl affattandes warder.

17.

Upsyningzmannen Olof Granberg företrädde andragandes huru som han skall träffat gla. länssmannen Per Pålsson Inga andra Marcknadz-dagen uti Borgaren Amund Tornbergz stuga med en bränwins bägare i han-

Original side 287 a:

den som han äfwen framtedde utur hwilken han hullit på at supa, skolandes hos berörde Borgare flera lappar församblade warit men Granberg skall intet kiänt dem, och som denne Per Pålsson Inga i så måtto förbrutit sig emot Kongl. Mayttz. förordning af den 3 Octobr. 1723 och dess 2 §, så påstår han dett måtte berörde Inga derföre med laglikmätigt straff blifwa ansedder.

Gla. länssmannen Per Pålsson Inga bestridde ingalunda at han ju supit bränwin utur den framwiste teenbägaren men androg der wid at berörde Tornbergz hustru Madam Margretha Reenmarck skall gifwit honom det samma, och som Borgaren Amund Tornberg sig instälte uti detta målet at lagle. swara blef af honom anført det bågaren wähl wore honom tillhörig, men skall hwarcken dess hustru elr. han inskiänckt elr. gifwit Inga något bränwin utan som dess hustru för honom sielf inslagit samma bågare då han med henne warit i Cammaren at besee och försöka sitt godz, skall han satt dett öfriga med bågaren sedan han det samma smakat uppå bordet då Per Pålsson Inga olåfwandes der til gripit och bågaren opplutade, och rätt indem skall uppsyningzmannen kommit i dören som tagit bågaren ifrån honom.

Häremot påstod Per Pålsson at Tornbergz hustru skall gifwit honom det samma hwilket Tornberg lemnade honom frihet till at yderligen bestyrcka så wida inga andra witnen kunde produceras, men som Per Pålsson sig här ifrån exciperade devolverandes samma Edgång som Borgaren på sin sida erbödh uppå honom tillbakars, hwilken af honom til alla delar blef antagin.

Ty aflade handelsman Amund Tornberg lifligen följande Edh. Jag Amund Tornberg låfwar och swär wid Gudh och hans helige Evangelium at iag wäl kiännes wid denne bågaren som uppsyningzmannen Granberg tagit af Per Pålsson Inga uti min stuga, men som han will påstå

Original side 287 b:

at han der uti bränwin fått, så betygar här igenom at hwarcken min hustru, iag eller någon af mit folck på annat sätt än iag redan anført, gifwit honom af den wahren i samma bågare, hwilket skier med min lifliga Edh och så sant mig Gudh skall hielpa till lif och Siähl.

Fördenskull och som Per Pålsson Inga intet kunde lagl. bewisa sig fått af Tornberg eller dess hustru bränwin utan fast mehra nu widgick det han sielf tagit bågaren af bordet hwar öfwer doch Tornberg intet synes Klaga, och den samma utsupit; Ty blifwer han förklarad skyldig at böta 20 mrkr. Smt. så wida han sig förbrutit emot högst bende. Kongl. Mayttz. förordning om lappländarens underwisande i Christendomen och det ex argt. Kongl. Mayttz. stadga om Eder och Sabbatzbrått af 1687 § 4 et 5 som parterne wede-

börligen antyddes.

18.

För bättre säkerhet om Sochnemedlen, blef penningarne uprächnade som stodo i Kyrckian uti Sochnenes pung, hwilken framlefwererades af Länssman Per Pocka och befans wara i Contant 29 dlr. 15 1/2 Öre Koppmt. som på begiäran annoteras, blifwandes samma pung der på berörde Länssman och Kyrckowärd tillstald at bära i Kyrckan och förwaras, efter som han der hoos befans wara Kyrckiwärdh.

19.

Lappmannen Hans Andersson Hanas blef här wid ansedder för oliud på Tinget med sina 3 mrkr. Smt. och det til följe af det 43 cap. Tingmål. B. L.L. så wida han på tiänliga förmaningar intet wille der med afstå och sig bättre som ad notam tagit blef.

20.

Nämde mannen Henrik Biörndahler beswäras sig öfwer Olof Jonsson Sunna för det at han suttit på dess land och bodt wid dess stabur hwarest skall för honom bortkommit en koppar kittell 24 dlr. Koppmt. wärd, såsom och han dess utom intet skall betalt honom någon landt och bodhyra hwilken han nu pretenderar till 6 dlr. Koppmt.

Olof Jonsson Sunna förklarar sig der på att han bodt med Nämde mannens låff såsom han och

Original side 288 a:

intet förwägrar at derföre erlægga hwad Rätten pröfwar skiäligt, dessutom skall han haft med sig trenne Cammerater såssom Per Persson Stor, Mikkel Persson och Lars Persson Stor, utom gla. Skiutzrättaren som nu är på Waringe resan för Befallningzn. Pipping, hwilka om dhe haft tolfmannens låff elr. intet skall aldeles wara honom obekant, och i det öf-riga förebär han sig ingen kunskap äga om dess nu föregifne bort-komne Kittell, hwar till han förmodar sig så mycket mindre kunna förplichtas at swara, som Biörndaler intet för honom uptächt dess giömslerum eller hwarest han kunnat haft Kittlarne förwarade.

Här wid tilstår Henrik Biörndaler at han låfwat Olof Jonsson Sunna dess Stabur till låns och i följe deraf landet omkring till Muhlbeta för dess Renar, men ingalunda skall han gifwit dess andra Cammerater der till låff mindre för Olof Sunna uptächt des giömsle rum; hwarföre han och i så måtto intet just kan beskylla honom för någon otroheet der wid, så framt han icke eljest skulle wetta gifwa honom någon uplysning derutinnan.

Och som parterne här wid intet ytterligare hade at påminna präfwade Häradz Rätten skiäligt at Olof Jonsson Sunna betalar till Nämdeман Henrik Biörndaler dhe påstådde 6 dlr. Kmt. uti hyra för boden och landet der omkring, kunnandes sig för det öfriga intet yttra om den påstådde ersättningen för den bortkomne kitteln, emedan sådane skiähl intet äro förebrachte som ansees graverande emot Olof Jonsson Sunna, utan har Nämdeман Henrik Biörndaler sig här om ytterligare at under kundiga så framt han förmenar sig wara befogat at vidare åtahl här på giöra.

21.

Olof Nilsson Nirp ifrån Juccasjerfwi androg beswär emot Handelssman Anders Forswiik med dess hustru Britha Ruth ifrån Torneå stadh, för det dhe skola för honom innehålla

Original side 288 b:

dess förtiänte lön à 10 dlr. och en Rehnlega à 2 dlr. för nästframfarne winter då han kiänte honom för Raidie och dräng i lappmarcken som giör tilsamm-ans 12 dlr. och det för ingen annan orsak skull än at en dess Rehn som han kiöpt för 18 dlr. Koppmt. skall efter Forswiikz på-stående wara igenom dess wårdz lösa uppsicht förkommen der han likwähl weet sig den samma icke hafwa emottagit utan dess hustru Margretha Johansdotter, som den åter skall ifrån sig lefwererat till Lappmannen Lars Wintori, så wida hon skall warit på fallande foth, hwilket Lars Wintori närwarande tilstår och at han samma gång emottagit 8 stk. af hwilka twenne bortkommit, den ena Forswiik tillhörig och den andra Israel Israelsson, begiär fördenskull det måtte Anders Forswiik påläggas att rättwisligen betala honom dess förtiänte lön och lega, och i det öfriga hålla sig till Lars Wintori som fört Renarne till skogen.

Här emot förklarade sig handelssman Anders Forswiik igenom dess befullmächtigade hustru Britha Ruth, det hon icke annars kan än hålla sig för den bortkomne Renen til sin lagstadda dräng denne Olof Nirp, hwilken redan wid Alkulla by i Öfwer Torneå Sochn skall samma hennes Rehn emottagit som hon något tilförne kiöpt för 18 dlr. Kmt. och ehuruwähl det som han skall hafwa at fordra sig till en plåt mindre bestiger så skall hon doch wara nögder med dhe innehållne 12 dlr. så wida som hon af honom icke will påstå den yttersta skiärfwen, efter som det wähl kan wara så föranstaltat med Renarne i Pello by af Olof Nilssons hustru som han berättar, fast än hustru Britha andrager sig intet wettat af sådan bytning utan förmenar sig wara befogat at här utinnan söka dess betalning af drängen som hon befalt taga wara på dess ackior och Rendiur så wähl i Alkulla, Pello by som jämwähl under hela resan, och som efter någon reciprocerad twistighet Olof Nilsson Nirp icke bestrida kunde det han ju warit dess lagstadda dräng och i Alkulla emottagit Rehnen fast än dess hustru skall i Pello

om dess förande till skogz föranstaltet då han likwähl som en tjänare bord sielf derom draga

Original side 289 a:

försorg.

Ty hafwer han sig uti detta målet med dess husbonde och matmoder at förena och i följe der af pröfwar Rätten skiäligt en arg:to. Kongl. Mayttz. stadga och förordning angående tjänstfolck och legohion af den 6 August. 1723 § 6, at för den bortkomne Rehnen om 18 dlr. afstå dess prätenderade 12 dlr. Koppmt. hwar med hustru Britha Ruth betygade sig wara nögder, hwilket parterne antyd-des.

22.

Under föregående twistighet utlät sig Olof Nilsson Nirp emot Madame Britha Ruuth som skulle hon hafwa en ormetunga, hwilken dess obetäncksamma utlåtelsse han strax erkiände, bediandes så wähl Rätten som henne derföre om förlåtelsse Och som hon för sin dhel strax månde honom förlåta bediandes der hoos at dess uförstånd icke måtte blifwa honom tillrächnat andragandes Nämbedemän-nerne äfwen det wore han en fattig Man och kunde fördy aldeles komma af sigh så framt han efter Lagens stränghet skulle med böter blifwa ansedder.

Ty ehuruwähl Rätten hade orsack att med 10 dlr. Smt. honom ansee efter den 22 § uti Kongl. Maytz. Rättegångz förordning blef han i anseende till föromrörde skähl denne gången förskonter med 2 dlr. Smt. sig sielf till en ringa näpst och androm slikom till warnagell hwilcka böter han och strax aflewederade.

23.

Nämde mannen Henrik Nilsson Kemileinen gaf klageligen tillkiänna huru som förledne wåras 1727 skall af honom förmedelst tyfwa hand wara af wägen bracht åtskilliga persedlar sig beskichande till en Summa af 708 dlr. 16 öre koppmt. Sålunda specificerade som dess afgifne upsatz af d. 15 January innewarande Åhr betygar Nembler. 1 stk. förgylt silfwerbälte, hwarföre han berättat sigh gifwit 30 stk. Renar halffparten af Ox- och halffparten af Way Renar = 210 dlr., 12 stk. Silfwer skiedar om 36 lod à 4 dlr. = 144. 16 stk. Specie Rdlr. à 9 dlr. = 144. 16 stk. Silfwer bågare 12 lo à 5 dlr. = 60, 5 pr. Silfwer Maljor som kåstade 36 dlr., 8 pr. Silfwer Maljor om 9 loo à 5 dlr. = 45. 5 pr. Silfwer Maljor som kåstade 28 dlr., 2 stk. Silfr. ringgar, den ena förgylt, 10 dlr., 5 pr. Silfr. Maljor om 5 1/2 loo à 5 dlr. = 27 dlr. 16 öre, Ett

Original side 289 b:

stycke horn skied som kåstade 1 dlr. 16 öre, Ett stycke benskaft knif 16 öre, Ett stk. förgylt silfr. knapp 1 dlr. 16 öre, Ett stycke benslända 16 öre, anhållandes han dett wille Häradz Rätten här öfwer en laglig undersökning anställa emedan som Lappmannen Anders Persson Nefwack skall bodt wid samma rum och ställe hwar-est förömrörde persedlar uti en ask legat förgjömde i Jordan som för honom bortkommit skolandes han dessutan förnummit att dess barn något om denna sacken sig utlåtut men skall intet just beskyllda honom derföre utan fått misstanckar af barnens thal såssom Anders Hansson Pallias dotter Susanna 7 Åhr Pigga Piltaris; Knutzon Per Poinatz elr. Turickz barn Knut wid namn 7 Åhr samt

Anders Persson Nefwaks dotter Maggi som hr. Henrik Wigelius skall döpt och pröfwat wara 10 åhr, hwilcka 3ne husbönder warit uti en by tilsammans och utan Olof Kiemileinens låff suttit uppå dess land skolandes Anders Hansson Pallias med Anders Persson Neefwack warit uti en kåta tilsammans, Men Knutzon Per Poinat serskilt. Till att giöra sigh närmare underrättader i denne sacken blef Rätten förorsackad att inhämta kunskap af Kyrckio boken om förenembde barns ålder men erhöit ett tillförliteligit swar af Kyrckioherden Hr. Johan Tornbergh det han intet hafwa någon äldre Kyrckio Boock än sedan han kom hit som åhr 8ta Åhr uti hwilken ingen af dhe förenembde barnen skall stå.

Heremot inlefwereade Anders Persson Nefwack sin skriftteliga deduction så lydande ord ifrån ord i bokstafwen.

Emedan som jagh och mina förfader bott och wistatz på wissa ägor och der ikring flyttat, hwarföre jagh och för samma land nu skattar hafwandes Henrik Nilsson Kemiläinen och en tid ja allaredan uti min Sahlige faders tidh warit kring samma landh, ty månede jagh förledne wåras flyttja min kåta och min boskap i brist af Rehn foder närmare Henrik Nilssons kåta ungefär 1/2 mihl när och det under den tiden han war till wäntandes ifrån Wästersiön, och så snart jagh hade hint sättja migh der under kom denna Henrik och hem och låg hoos mig och uti min kåta en hel dag och sig hwilade, hwarpå han dagen efter reste hem men icke thet ringaste sade, hwarcken at jagh hade giort illa eller dhet jagh begynt att sätta migh dher neder, och då han hoos mig war och sig hwilade länte han mig litet

Original side 290 a:

fisk fetan och mig plögade medh bränwin som han hade med sig ifrån Wästersiön, sedan flyttjade jagh tillika med Henrik Nilsson mot sommaren längre oppi marcken derifrån mot Hösten tillbaka igen och kring dett ställe wii flyttjade ifrån opp till marcken när wii då bodt några wickor tillhopa eller tillsammans, sade Henrik Nilsson migh till det han skall mistat något Penningar och Silfwer på thet ställe som jagh hade min kåta

och påstodh att jagh skulle gifwa dem ifrån mig hwarpå jagh som war och är oskyldigh nekade och sade mig intet wetta af hans Penningar och Silfwer, frågade och af honom hwad tidh han hade giömt eller nedlagt sin egendomb på thet ställe, men swarade intet der till.

Sedan begynte han att skåffa min swåger Anders Hansson Pallias som är uti min kåta och så godt som min dräng och begiärte sine Penningar och sitt Silfwer, han äfwen som är oskyldig nekade och sade sigh intet wetta af hans Penningar eller egendomb, derpå instälte han Per Knutsson, som har min Syster till Hustru men har sin egen kåta och bodde brede wid min kåta, och warit som ett folk tillhopa altidh samt skulle tala med mine samt min swågers born och utforska någott af barnen, om dhe kommit öfwer något giöme. Sedan skall barnen när dhem blifwit gifwit färsk fisk och annat främmande maat hafwa sagt det dhe funnit ett giöme och tagtagit opp, samt nederlagt åter på et annat ställe, hwilcket deras tahl med barnen min Piga hört uppå, när jagh fick höra at denne Per Knutsson således hade intalt små barnen att säja och tala, som hade de hittat giöme, skickade jag gienast budh till Kemileinen att söka det ställe hwart barnen hade giömt thet dhe funnit och vidare, att barnen skulle wisa på hwad ställe dhe hittat giöme och då dhe kommit med Kemileinen eller Henrik Nilssons Sohn, min hustru, Anders Hansson och Per Knutsson kring thet ställe som wii bodde, när Henrik Nilsson sade sig hafwa mistat sine Penningar och sitt Silfwer å wiste barnen inggen ting att säya utan luppit kring som andra små barn som af ingen ting wiste, då dhe kommo der ifrån begiärte Henrik Nilsson lik fult och på stodh att jagh wille gifwa hans egendomb igen och sade att jagh skulle then hafwa.

Original side 290 b:

Widare skickade Henrik Nilsson budh efter länsman och Skickaren, at dhe skulle komma och see thet ställe som han hade haft sitt giöme, när ländzman och Skickaren kommit till honom i mening at efterkomma hans begiäran reste denne Henrik Nilsson med sin hustru bort at giästa uti en annan by och intet wäntade på Ländzman och skickaren, af alt detta tächtes högachtad hr. Häradzhöfdingen gunstigast inhämta, huru och på hwad sätt som Henrik Nilsson håller mig wara skyldig til hans Egendoms förkommande, och förden-skull Högachtad hr. Häradzhöfdingen Ödmiukeligen beder at för of-ta bemte. Henrik Nilssons otilbörliga beskylning ledig och frii erkiännas.

Här emot androg Henrik Kemileinen det wara wist at föromrörde barn skola funnit dess silfwerask och satt den samma på et annat rum, men hwem som den sedermera derifrån tagit, skall han intet just kunna någon tillägga, utan anhölt ytterligare at Rätten wille Edeligen afhöra Jon Nilsson Svonni som torde härutinnan någon närmare uplysning kunna gifwa.

Hwarföre som Anders Persson Nefwack jämwähl påstod dess Edeliga betygande til sin oskuldz uptäckande i detta målet, ty som han för et ojäfachtigt wittne erkiänd blef, togz af honom den wanliga wittnes Eden med hand å book, hwar på han sedan följande anförde och berättade Nembles. Nästförledne höstars 1727, Mickelsmässtiden, om det war förr eller efter, kan han intet just erhindra sig, skall han rest igenom Tolfman Henrik Kemileinens och Anders Persson Nefwackz by, i acht och mening at giästa sin swärfader Jon Mikkelsson Blind; men han ännu war uti Kemileinens by skall han uti Siljo elr. på Rehnwallen med lappmännen Erik Riik och Amund Larsson Pallias borgaren Anders Murbergz raid, begynt at fråga för omrörde 3ne stk. barn Knut, Susanna och Maggi, så wida han wiste det Kemileinen skall saknat sin Egendomb borta med silfwerasken, om dhe funnit någon sådan ask i åhr, samt hwarest dhe kun-nat funnit honom, då barnen med en munn swarade at dhe funnit en ask ett stycke härifrån opp i bergskorfwan.

Sedan skall han med sina Cammerater frågat hwad som

Original side 291 a:

warit i den samma? barnen swarade många saker och en benskied, men hwilken som den först funnit nämde de intet om utan sade at dhe lagt honom på annat ställe sedan dhe tagit honom ifrån et ihåligt berg, hwilket Kemileinen tilstår hafwa warit dess giömsle, vidare anförde Svonni det barnen uppå tillfrågan sagt at det warit en sland af been som qwinfolcken spinna med, i asken, der hafwer och warit en pung med penningar samt der å en röd knapp i ändan, och när som dhe uptagit den samma efter barnens berättelse så skola dhe funnit stora penningar, af hwilket tilfälle barnen skola begynt at tråta på hwarandra wid samma rum i så mätto at flickorne höllo tillhopa emot gässen som tagit en stoor penning elr. Rikzdlr., den ena efter den andra, och lagt i slungan på sitt bälte, kastandes till skogen, hwilka flickorne åter sade sig tilhopa samblat och lagt i pungen, men Gässen Knut skall igen skylt flickorne som skola dhe tagit och lagt penningarne på en sten och med en annan åter buttat dem tilsammans.

Ytterligare skall Svonni frågat barnen om något silfwer bälte warit der samt hwad för färga det haft, då de swarat at det warit rött, vidare frågades af honom om ringar warit på ändan af beltet, barnen swarade ja, sammalunda om Maljorne suttit på remarne ihopbundna. Men då han frågat efter skiederne skola dhe intet wettat af någon räkning utan sagt at det warit många af det slaget, sedermera skall han frågat dem hwarest dhe lemnat denne Asken, då barnen swarat at dhe lagt honom på et annat rum hwarest litet sniö warit, han skall och frågat dem hwad tid som dhe funnit den samma, men der till wiste de intet wist beskied at giöra, sammalunda när han begiärte at dhe skulle wisa ut rummet kunde dhe intet wist säga det, utan luppo hit och dit med utlåtelse at dhe lagt det på et slätt rum samt litet måssa med småstenar der-

öfwer och kunde intet finna igen det samma, wiste intet heller säya om någon tagit bort deras giöme, hwarpå Jon Svonni om aftonen skall rest hem til egen by med berörde sin swärfader och innan han dagen efter kommit tilbakars skall Anders Persson Nefwack gåt ensammer med oftaberde. barn at söka, då han Svonni med Amund Larsson Pallias gått at besee rum-

Original side 291 b:

met som Nefwack med barnen woro på, skolandes Per Knutsson med Anders Hansson Pallias jämwahl lofwat komma och sökia som ey skiett.

När Jon Nilsson sålunda kommit med Amund Larsson till rummet hwarest barnen med Anders Persson woro församlade, skall Anders Persson Nefwack bett dem at sökia hwarest barnen kunnat satt asken efter som dhe intet kunde upwisa något wist rum. Då Jon Nilsson berättar sig frågat barnen om dhe redan funnit hwar till dhe aldeles nekade, och som han sålunda förgiäfwes sökt en stund på dagen skall han med Amund Larsson Pallias begifwit sig hem till egen by och lemnade således Anders Persson Nefwack med barnen at vidare sökia men om dhe funnit elr. ey skall han intet wetta, hafwandes intet mera att säya i denna saken utan tog afträde.

Alla trenne barnen som ofwanföre äro nämde woro tilstädes och betygade att dhe intet mera funnit igen asken eller rummet hwarest de satte honom med litet måssa och små stenar öfwerhölgd på et slätt rum, yttrandes sig gässen Knut serskilt det han intet sett att Anders Persson Nefwack någon ask funnit då han war med honom, sammalunda gjorde och flickorna. Anders Persson Nefwack bekiände alt wara sant som Jon Nilsson Svonni berättat hafwer, betygandes med uprächta händer der hoos at han ingen ask funnit.

Tolfman Henrik Kemileinen betygade sig och wid samma tid hafwa letat men intet funnit, hwar wid dess Sohn Per Henriksson gjorde til alla delar samma berättelsse med Jon Nilsson Svonni, allenast betygandes det till at barnen riktigt utwist rummet hwarest dhe funno Asken uti en bergskrefwa hwarest en liten biörck stått, skolandes sammalunda utwist rummet hwarest de lemnat den samma, säyandes här och här lade wii asken, men wetta nu intet hwart han kommit elr. om någon tagit honom bort; hwar uppå Per Henriksson berättar sig hafwa letat halfannan dag med fadren i förledne höstars då litet sniö warit på marcken, men skola ingen ting

Original side 292 a:

funnit,
samma tahl hade Anders Persson Nefwack.

Och som Rätten uppå dessa anförde omständigheter intet weet ännu at stanna i något wist sluut, ty förmantes en och hwar i synnerheet med tolfman Henrik Nilsson Kemileinen at ännu bättre söka

här efter samt att föreseer sig med giltiga skiähl och bewiis, så framt han i detta målet will tillägga någon wist at med denne fundne egendomen otrogit hafwa omgåtz, hwilket han till nästa ting vidare har at angifwa om så nödigt pröfwat till Häradz Rättens fullkomliga uplysning.

24.

Lappmannen Hans Anderssons hustru Britha Henriksdotter kiärade til hustru Graniel Olsdotter Wollock för det at hon förledne Påska högtidz första dag skall igenkiänt en mörckblå qwinfolckz-myssa af rask uti Kyrkioherdens stufwa hwarest skriftefolcket tillsammans kommit, uppå hustru Britha Knutsdotters hufwud, til hwilken hon då ingen ting om denne saken talade fast än hon aldeles wist igenkiände sin myssa som 1724 blifwit ibland andra deras saker bortstulen, utan gingo så wackert tillsammans i Kyrckian, men andra dagz aftonen skall hon uti Erik Rasmussons närwaro frågat Britha Knutsdotter, hwarest som hon tagit samma myssan, då Britha swarat, goda wänner fråga intet mig derefter, utan fråga henne som iag har lånt myssan af, namngifwandes så sin Swågerska berörde hustru Graniel, och som berörde Graniel för henne widgåt at hon lånt den samma myssan, såssom sin egen till hustru Britha, ty begiärar hon at Graniel lagligen betyga måtte, huru och på hwad sätt hon den bekommit hafwer, påståendes der hoos at få den samma såssom sin wissa egendomb igen.

Hustru Britha Knutsdotter närwarande, förklarade sig ytterligare at hon lånt myssan af sin Swågerska Graniel Olofsdotter såssom och tillstädes warande med samma raskmyssa och band på håfwudet som hustru Britha samma påskahögtidz dag haft på sig, hwilken äfwen af Hustru Britha Henriksdotter besichtigades och för den samma erkiändes, hwar öfwer deras twist består, emedan bägge hustruerne wilja sig den samma tilägna.

Nu som Hustru

Original side 292 b:

Graniel sig förklarade at sielf med egna händer hafwa sömmat denne sin myssa, så betygade hon der hoos med ähre-bödiga affecter at tredie marcknaden sedan skall hon kiöpt samma tyg eller mörckblåa rask till en halfaln af Handelssman Morten Brase förr Kiött, beropandes sig på honom i det målet till wittnes, hwarföre han och på Häradz Rättens beskickning sig infinna månde och på före hållande af hwad hustru Graniel nu om denne rask handelen anfört, tilstod det han samma Marcknadztidh haft mörckblåt rask samt at hon kiöpt der af litet, men som det warit en handell skall han intet just minnas antingen hon kiöpt för hanskar eller annat, men om denna myssan är utaf samma rask som hon af honom kiöpt elr. om hon sielf sömat henne skall han intet

wist kunnat säya, begiärandes fördy om ursächt denne gängen till dess han sig vidare betäncka må.

Hans Andersson hustru Britha tilspordes hwar ut af hon så wist kunde kiänna myssan för sin? swarade derföre at hon skarfwat henne bak i nackan såssom denne befinnes wara. Hustru Graniel Olofsdotter Wollock sade sig sammalunda hafwa skarfwat sin myssa af hwilket tyg hon ändå sade sig hafwa en myssa på samma sätt gior der i dess stabur. Men hustru Britha reciprocerade at ehuru der om ähr så är denna myssan med bandet den samma som Graniel lånt åt sin Swägerska Britha och följachteligen sig tillhörig såssom makan till den myssan hon nu på hufwudet hade äfwen af mörckblåt rask, hwilken som sagt är skall warit ibland det godz som 1724 blef henne ifrånstulet.

Hustru Britha Henriksdotters myssa blef med hustru Rauna elr. Graniels confererad af samtelige Rättens ledamöter men kunde in tet pröfwat wara af enahanda tyg, mindre skarfwen uppå Graniels af den mörckblå rask kluten som Hanas hustru frantedde at bestyrcka sin talan med.

Fördenskull som hustru Britha Henriksdotter påstod att begge deras myssor måtte så länge blifwa i taka Mans händer satte som till nästa tingh här om förmodeligen bättre skiähl torde framtees, fan Rätten

Original side 293 a:

skiäligt sådant at bewilja och ty blefwo ofwännämde hustru Myssor med den af hustru Britha upwiste skarfnigen til Kyrckiwärden och Länsmanen Per Pocka aflewererade till vidare och framdeless uplysning, åliggandes Hans Andersson tillika mod dess hustru Britha Henriksdotter då vidare denne af dem angifne saken att uplysa så framt någon förening parterne emillan dess förinnan icke träffas kan, till hwilken tidh hustru Graniel Olofsdotter bör sammalunda framte dess myssa som hon nu beropar sig på at hafwa i staburen och det wid 1 dlr. Smtz. wite likmätigt rättegångz förordningens 24 § som wederbörande antydes.

25.

Uti saken som Brukzkarlen Jonas Spett igenom dess fullmächtige swäger Olof Olsson ifrån Killinge Suando anförer emot lappmannen Johan Mikkellsson ifrån Norjet om twenne Renar som han skall tilstå sig tagit uti Simon Pannackz by och slachtat för några åhr sedan, af hwilka den ena skall warit berörde Jonas och den andra brodren Johan tillhörig, så nekade wähl berörde Johan Mikkellsson der till, men som Olof Olsson till wittnes producerade tolfman Mikkell Henriksson Matti samt med Anders Andersson Matti hwilka utan jäf den wanliga Wittnes Eden aflade samt hwarför sig berättade, Nemble. tolfmannen Mikkell Henriksson först, det han för

några dagar sedan skall med brukzkarlen Jonas Spett warit i Borgaren Amund Tornbergz stuga jämte denne Micko Johan, hwarest bruckzkarlen och han begynte talas wid om bortkomne Renar, så at dhe tämmeligen skarpt kommo till at wäxla ord, skall Johan Mikkelsson Omsider yttrat sig at wist war twenne Renar ibland dem som han fan i Simon Pannackz by, af hwilka Jonas skall ägt den ena och brodren Johan den andra, Men då Johan Mikkelsson det sagt skall han intet blifwit warse tolfman, utan sedermera då han sig emot honom yttrade at tungan skall låda och torckas bårt wid din gohm om du uppenbahrar detta mitt tahl för Öfwerheten och mehra säger han sig intet hafwa i denna saken at berätta.

Sedan förekom Anders Andersson Matti som på sin Ed följande androg, för några dagar sedan som han intet just erhindrar

Original side 293 b:

sig, innewarande marknad, skall han inkommit uti borgaren Amund Tornbergz stuga hwarest brukzkarlen Jonas Spett stärckt wäxlade ord tillhopa med Johan Mikkelsson om sin och brodren Johans förkomne kiör Rehnar, hwilka han skall funnit uti Simon Pannackz by och sedan deras tahl på åtskilligt sätt dem emillan fallit, swarade omsider Johan Mikkelsson det torde wähl warit twänne dina Renar der ibland, brodren Johan och dig tillhörig, och fyra stk. fick iag med sielf igen, wid hwilket tilfalle och sedan han ytrat desse orden skall han sagt till Mikkel Henriksson Matti om du uppenbarar detta för Öfwerheten så skall din tunga förtorckas i din Gohm, och tog så afträde.

Kom Johan Mikkelsson utan vidare Rättens arbetande till bekiännelssen at hafwa slachtat berörde twenne Renar, Och som uppå tillfrågan ingen kunde med säkerhet sig erhindra af nämnden det han för något snatterii tilförne blifwit lagförder och plichtat, hwar till han uppå närmaste förehållan äfwen nekade efter som Kyrckioherden hr. Johan Tornberg intet weet sådant med honom wara passerat inom dhe 8ta åhr han warit wid församlingen, erbundandes der hoos uti handelssman Henrik Curtelii närwaro at in natura betala föromrörde Renar til Jonas och Johan Spett.

Fördenskull sedan Renarne blifwit wärderade à 6 lo stycket som gör en Summa af 24 dlr. Koppmt., dömes Johan Mikkelsson såssom för begångit snatterii första gången, at sedan han betalt Målsäganderne deras Renar igen in Natura elr. med penningar, undergå absolution uti Sacristian och det till följe af Högle. Kongl. Håff Rättens Universale af den 20 Novembr. 1714, hwar på han till Ven. Ministerium sålunda blef remitterader. Såssom Johan Mikkelsson Snåhl är för begångit snatterii af twenne Kiör Rehnar brukzkarlarne Jonas och Johan Spett tillhörige, hwilka han låfwat in natura återbetala elr. och deras wärde à 12 dlr. Kmt. stycket, dömd at undergå absolution i Sacristian.

Fördenskull så wida berörde brukzkarlar fåt sina Renar elr. penningar för dem igen, warder han Johan Mikkelsson i anseende der till här igenom remitterat til det wyrdiga prästerskapet uti Juccasjerfwi församling at den honom ålagde Kyrckio

Original side 294 a:

sedan undergå. plichten der på

26.

Samtelige Nämдемännerne blefwo betalte med 6 öre Smt. hwardera till det som dhe tillförne undfått uppå deras andehl af förledne års 1727 fallne Saköron, hwilket förmedelst till framdeles underrettelse antechnat blef och ad notam tagit.

27.

Sedan ransakades uppbördz längden för innewarande åhr af Juccasjerfwi Pastorat man ifrån Man, och som den inlefwereade Specificationen befans richtiger ty blef han och efter Kongl. förordningar verificerat.

Kyrckioherden hr. Johan Tornberg insinuerade wid uppbördzlängdens ransakande en Specification på dem af allmogen som försummat Gudztiensten af Nyåhret och trettandedagen sistle. med hwadmehra jämte der åtecknade Ehrewördiga och höglärde probstens Magiste. Hr. Henrik Forbus remiss, och som dhe absentes af församlingens ledamöter nästle. nyårsdagh i synnerhet Sariwuoma inwånare, förbåro at maten för dem begynt tryta så wida större delen sedan Tomassmässoon stadigt öfwer hela Juhlehögtiden warit wid Gudz huus och de eljäst haft lång wäg hem til sina hemwister.

Ty efter alfwarsamb lemnad förmaning till wederbörande at flitigt biwista Gudztiansten uppå stora fäster och högtider, blef denne saken för dem öppen lemnad så framt dhe vidare skulle här wid någon försummelse påskina låta, hwilket jämwähl här med blef ad notam tagit Juccasjerfwi Tingställe den 22 January 1728. Actum ut Supra.

Således uppå Juccasjerfwi tingställe i Torneå Lappmarck sakerne wara angifne, uptagne, ransakade, skiärskådade, befundne och afgiorde betygar med Namn och Sigill

På Häradz-Rättens Wägnar

Carl Sadelin

Original side 294 b:

Anno 1728 den 24. 25. 26. 27 January höltz Ordinarie Ting och Rättegång med Allmogen af Torneå Lappmarck uppå Enoteckis wanliga Tingställe i närwaro af tingztolcken Mikkel Jönsson Stålnacka samt Edsworne Nämдемән

Jöns Mikkelsson Kyro

Mons Eriksson i Sondowara

Olof Persson Heika

Johan Johansson i Rounulla

Henrik Larsson Wassara i Sondowara

Anders Persson Jounus

1.

Sedan tingzprädikan blifwit hållen och Ting och tingzfrid efter wanligheten tilbörligen blifwit allmogen til rättelsse afkunnat, blefwo samma Kongl. förordningar här allmänt företydde som här för Juccasjerfwi protocoll stå Specificerade hwilket nu allenast ad notam tages, hwarpå stemningz längden uplästes och för wederbörande uppropades.

Sedan blef allmogen förehållit at borgaren Olof Granbergh blifwit af Befallningzman Wälbde. Petter Pipping antagen till upsyningzman öfwer otidigt bränwins supande och den Warans förytttrande under Marcknadztiden emot Kongl. Mayttz. allernådigste förordning af den 3 Octobr. 1723 § 2 och derföre åligger sådant tilbörligen at för domstolen andraga.

2.

Emedan som Henrik Nilsson Nickamanni igenom Lars Hurus, Lars Storm samt Lars Anderssons med tolfmannen Mons Erikssons intygande befinnes wara oskyldig uti det emot honom angifne målet som finnes infört och antechnat uti 1722 års Protocoll §. 11, ty blifwer han och här medelst der ifrån frii och oskyldig förklarad, efter som sielfwa stöldens Interessenter Lars Huru och Lars Storm betyga sig derföre berörde åhr lagligen plichtat, och Henrik Nickamanni den tiden warit i Norjet stadder då förenämde perssoner samma stöld begingo, fast han haft sin hustru

Original side 295 a:

och barn
i deras granskap, hwilcket wederbörande antydde.

3.

Såssom drängen Morten Mortensson fordrade af dess fader Morten Eriksson ifrån Carisuando dess innestående och af fadren reverserade arzfzfordran efter dess framledne Moder hustru Malin Madsdotter hwarifrån Morten Eriksson wille sig eximera för den skade

han nyligen tagit uppå huus och boskap af wåd Eld, och berörde Morten Mortensson nu frantedde arfzdelningen och Inventariumet in originali efter berörde dess afledne Moder som war underskrifwit och attesterat af Capellanen här wid församlingen i Enoteckis Hr. Olof Sirma jemte honom sielf Morten Eriksson sålydandes ord ifrån ord Nembl. 1710 den 26 Martii uptechnat Morten Erikssons barns nembl. Mons Mortenssons Matrimonium efter sin salige Moders Magdalenas död som följer.

à Klädnat en tiortill af polmit, dito tröya polmit, item en tröya af rödt kläde, 2 stk. wallmars tiortill, ena ny, den andra halfsliten, 1 stk. fårskinpäls, ny, 1 stk. snörlif af rött öfwer Kyk lika med 3 par små silfwer maljor, en qwinfolckz myssa af plys, item 2 stk. hufwor af slessing, 2 stk. halsdukar af Sarwet och dräll, 1 Koo, 4 stk. fåår, en Kisa drar halftunna, ärft af Mor-moder 25 dlr. Koppmt. utaf den arf som hennes fader Morten honom gifwit 34 dlr. Kmt. Summa pengr. 59 dlr. Koppmt., en förkläd af rask Attesterar Olaus Sirma. Obligerar iag mig at ställa tillhanda åt min Sohn Mons som här inventerat ähr, Morten Eriksson ut Supra.

Anno 1716 Mads Claesson gifwer ännu åt samma sin dotter Sohn Mons Mortensson En kittell, wäger 5 marck till wicht som här med attersteras den 7 Aprill ut Supra Olaus Sirma.

Fördenskull som lag medgifwer att barnagodz skall hwarcken siunka eller brinna efter den 30 punct uti 1669 års förmyndare ordning, hwarigenom honom förbiudes Nembl. Morten Eriksson at så snart han trädt i annat gifte antigen bortsättia förberörde barnagodz uti Kyrckian till wederbörandes säkerheet, eller och med Mödernas nästa fränders wettskap afwittrat barnets tilständiga Möderne, hwilket alt blifwit af honom eftersatt som han icke neka kan, och sålunda sig icke undandrager at efter för-

Original side 295 b:

mågon likmätigt föregående arfdelningz instrument berörde dess Sohn Mons förnöya; ty som Morten Eriksson nu icke mera kunde till wäga komma och Sonen Mons behiertade dess faders swaga wilckor bewisandes sig för denne gången nögder med 20 dlr. 2 öre Koppmt. som fadren anskaffade til nästa år af Rådman Samuel Krook, blef samma penningar med arfdelningz Instrumentet jemte följande extract til wederbörandes framdeles efterrättelsse extraherat.

Ao. 1728 den 25 Januarii tilstälte Morten Eriksson sin Son Mons uppå hosföljande Inventarium in för sittande rätt 20 dlr. 2 öre Koppmt. som på Embetes och Häradz Rättens wägnar betyges af Enoteckis Tingställe ut Supra.

4.

Samtelige tolfmännen undfingo uppå förledne års Saköron deras tilständiga andehl efter Kongl. Mayttz. förordning, hwilcken sig besteg med det öfriga som dhe fått till 3 mrkr. Kmt. på hwardera som antechnas och ad notam tagit warder.

5.

Angående twisten emillan lappmännen Lars Andersson och Nils Nilsson Kommas som förledne års Protocoll § 9 utwisar, så emedan Lars Andersson ännu icke fått dhe honom tillerkiände 18 dlr. ehuruwähl Nils Nilsson Kommas will påstå sig hafwa gifwit i Norjet åt Morten Häggelund en Waya eller Renkoo för 6 dlr. Kmt. kan Rätten åt sådant sielfwilligt procedere icke willfara, utan bör Nils Kommas, så wida hufwudsaken dem emillan befinnes wara förlikt om beskyllningen, owägerligen tilställa Lars Andersson dhe honom tillerkiände 18 dlr. Kmt. uti expenser och söke Nils Kommas eller förenes det bästa han kan och gitter med Morten Häggelund wid Wästersiön om den honom tilstälte Wayan om det eljest så i sanning der med förewetter.

6.

Uti den fordran som Bonden och Nybyggaren Samuel Olsson Riska giör om 3 Specie Caroliners och et femtonörstyckes giäld, för giord förstreckning i contant till lappländaren Olof Amundsson Wolto för 7 år sedan, har wäl berörde lappländaren intet at säya emot utan richtig erkiänner, förebärandes allenast sig intet hafwa nu at betala med, utan will det han ännu längre wänta må.

Ty som Samuel

Original side 296 a:

Olsson här till intet finner sig förplichtad, utan förebär sig allaredan nog wäntat - påståendes fördy sina penningar igen, jemte här wid giorde Expenser och tidzförhalning, warder berörde bonde och Nybyggare här igenom till wederbörlig utmätning af förberörde giäld remitterat med der till hörige omkostningar så at han nu kommer at undfå utaf Olof Amundsson Wolto 4 Specie caroliner elr. 9 dlr. 12 öre Koppmt.

7.

Samma dag företrädde Nämde mannen Mikkel Olsson ifrån Öfwer Torneå föredragandes Rådstugu Rättens Extraderade interlocutorie resolution af den 27 Marty 1727, angående några twistige Lappmarckz räkningar för åhr 1719 emillan honom och nu warande Sieur Lars

Nystadtz hustru Barbro Kiempe, hwar wid af honom förestältes Bonden Nils Olsson ifrån Monioniska som jemte Per Olsson ibidem skall uti Sieur Nils Johansson Cohres närwaro 1723 den 3 Januarii meddelat honom attest det skall berörde Nämndeman gifwit åt dem för Ett lispund gråsidor 2 dlr. 8 öre Kmt. uti Koutokeino, och som berörde hustru Barbro Kiempe likmätigt Råstugu Rättens förenämde Resolution skrifteligen befullmächtigat Borgaren Elias Kontenius af den 2 January innewahrande åhr at påhöra dhe wittner wid Enoteckis Häradz Rätt som tolfmannen Mikkel Olsson ifrån Ruskulla by i Öfwer Torneå Sochn för Rådstugu Rätten i Torneå sig åberopat;

Ty blef Häradz Rätten föranlåten uti begge parternes närwaro at förekalla omrörde Nils Olsson som allena är närwarande till at här öfwer Examineras hwilket efter ojäfachtigt Edeligt bestyrckande widkiändes sitt bomärcke som han bekiänner sig gifwit åt Nembdeman Mikkel Olsson på en killkulla elr. Karfstäck, och sålunda intet sielf ristat det under attesten, men berättar doch till den ändan hafwa gifwit det samma, efter som han undfått af berörde Nämndeman 9 mrkr. Koppmt. för lispundet af gråsidorne uppå Koutokeino marknadzplatz åhr 1719, och andrager der hoos at som den slagz fisken war det året mycket dyr, så skulle Mikkel Olsson ändå intet

Original side 296 b:

fått den samma af honom, såframt han icke warit så wähl bekant och spanderat ofta frukåst på honom, och skall dess Cammerat Per Olsson sammalunda fått, efter som dhe begge ägde godzet tillhopa och warit Cammerater wid fiskeriet uti et matlag och sällskap, doch kan han intet minnas huru många lispund just godzet warit nu efter 9 års förlopp, utan alt det som dhe tillsammans aflat på sitt fiskerii wid Wästersiön, det skall Nils med Per Olsson tillika försålt åt berörde tolfman Mikkel Olofsson, då han träffade dem wid Koutokeino Kyrckställe för sin resa till Wästersiön, men intet kan han sig erhindra at hafwa warit närwarande när som Monsieur Nils Joh. Cohre skrifwit, som samma gång likwähl war stadder uti Per Olsson dess Cammeratz gård i Monioniska derest denne attesten är utgifwen.

Sedan föregående wittnesbörd uti wederbörandes närwaro blifwit utan vidare påminnelse uppläsit, prätenderade Nils Olsson för sitt beswär och resekåstningar för denne saken skull 6 dlr. Kmt., hwaröfwer som Nämndemannen Mikkel Olsson så wida med honom förliktes at han strax låfwade honom i ett för alt tilställa constant 5 dlr. dito mynt hwar med Nils Olsson war nögder, ty blifwer sådant jämwähl uppå begiäran här med uti Rättens protocoll inflåkitt.

8.

Uti saken emillan Jon Amundsson Labba tolfman ifrån Juccasjerf

och Per Andersson Pilto i Rounulla, angående det Labba skall slagit honom en Örfihl wid wästersiöstranden om en Söndagz mårgon 1726 om hösten då dhe skulle resa tilbakars hit öfwer ifrån Motkålakhi[?], hwaröfwer Pilto till Jon Amundssons öfwer bewisning erböd sig till detta ting att skaffa giltiga och säkra bewis der ifrån och dy till nu warande Rättegång differerat blef som förledne års protocoll uppå detta tingstället § 13 vidare utwisar.

Så emedan Per Andersson Pilto inga vidare skiähl och bewis mindre wittnen hade at andraga än hwad han i fiohl

Original side 297 a:

angifwa månede, och tolfman Jon Amundsson Labba der till upwiste Probstens wid Wästersidan och Tromsöens stift hr. Henrik Junghans åtgifne egenhändige attest daterat Tromsöen den 16 August. 1727 sålydande i bokstafwen Nembl. Jon Amundsson Lab beklager sig at wære beskyldt af Per Andersson Lab for et paa ham foröwet slagsmaal og derfor hos mig ansögt om et attestat til sin befrielse; dhi hawer ieg saa widt som skie kunde i hast förhört de widnesbyrd som benembde contrapart Peder Andersson beraaber sig på som Öyen synlige widner i Sagen, Men kand i Sandhed sige at de gandske gaaer derfra og siger sig slet intet at saadant hawe hwarken hört eller sedt, dhi kand mand intet andet skiönne end Per Andersson farer med usandferdighed och bör ansees som denne stackels lapis forfølgere og awindsmand, det mand og af andre hans Ugrundede beskyldninger over ham kand slutte. Såledis at wære i sandhed saa widt Jeg har kundet efter begiär, for at redde denne forfuldte stackels Lapp, efterforske, testor. H. Junghans; som likwähl Häradz Rätten befan wara mycket ofullkomlig.

Ty disponerades parterne till förlikningz i detta målet, så att ingen skal någondera eller hwarandra här om vidare tilltähla, med hwad som dem emillan kan wara föreluppit om den Koen som begge påstådt sig haft ägande rätten till hoos bonden Mikkel Kristoffersson wid wästersiön, utan behålla den som i handom hafwer; och fördenskull pröfwade Rätten skiäligt at låta wid en sådan parternes anmälte förlikning i denna saken beroo och den samma efter åstundan til wederbörlig efterrettelse uti protocollet antechna, som wederbörande antyddes.

9.

Saken emillan Lappländaren Henrik Hansson Blindz änkia Anna Jönsdotter med dess Man Anders Johansson ifrån Rounulla emot Thomas Thomasson Gla. skiutz Rättarens Sohn företogz ytterligare i anledning af förledne års protocoll § 12 som å

Original side 297 b:

nyo för wederbörande

upplästes. Och som berörde änkia nu inga flera omständigheter för-
edraga kunde mindre några wittnen förete som förledne åhr icke
blifwit afhörde, berörde Thomas Thomasson och enständigt nekade
till denna giärningen samt beropade sig på sin oskuld och Gudh
till wittnes der öfwer, ehuru bewekeligen Häradz Rätten sökte at
förmå honom til bekiännelssen och sakens widgående;

Ty blef honom Thomas Thomasson förehållit hwarföre han intet
skaffat Subben eller Kiäppen tilstädes? swarade som tillförne det
han skall tappat bort den samma. Widare blef han tillsporder?
hwii han för hustru Barbro Johansdotter utlåtit sig som skulle
han hittat Kiäppen wid Henrik Blindz kåtaställe, hwarest sakerne
nu berättas wara bortkomne uhr Kisan som denne Kiäppen legat på?
swarade det aldrig wara någon sanning. Fördenskull och ehuruwähl
han för slika giärningar tilförne icke warit illa noterad, pröf-
wade doch samtelige tolfmännen skiäligt för dhe honom graveran-
de omständigheter skull, emedan han for hustru Barbro skall be-
kiänt efter dess Edeliga betygande när hon igen kiänt Kiäppen och
honom frågat hwarest han fått den samma, det han hittat honom wid
Henrik Hansson Blindz Kåtaställe, skall och han sielf tilbiuda
warjemåls Eden, utom dhe flere af ransakningen befinteliga skiähl
såsom dess twetehlan wid nätetelarne hwilka han skall burit hem
till fadrens Kåta.

Altfördenskull i följe af 1683 års regl. angående Laga process §
13 och det 17 cap. Tingm. B. L.L. blef honom Thomas Thomasson an-
sagt det han till instundande Ting 1729 bör den af honom erbudne
Wärjemåls Eden här inför Tinget till betygande af sin oskuld i
detta tillagde målet lagligen ganga, hwarför innen honom åligger
at betänckia sin Siälssaligheet, hwilket at befrämja han
emedlertid recommenderades till Capellanens hr. Michael Wikmans
trogna underwisande i Christendomen, hwarförinnen hustru Anna
Jönsdotter med mannen Anders Johansson äfwen wähl böra sig
infinna och til-see om de något vidare kunna hafwat at påminna.

Original side 298 a:

10.

Borgaren och upsyningzmannen Olof Granberg anförde hurusom han nå
under denne marcknadztiden anträffat lappländaren Anders Rasmus-
son Lenticka ifrån Koutokeino hoos Borgaren Anders Forswiik hwar-
est han haft en Silfr. Pocal med dricka i handen, begiärrar fördy
att Rätten wille här om undersökning anställa, på det så wähl
Lenticka som berörde borgare måtte derföre lagligen blifwa ansed-
de.

Lappländaren Anders Rasmusson Lenticka förklarade sig at som han
ifrån resan hoos Forswiik inkommit myckit törstig skall han till
sin wederqweckelsse begiärt at Kiöpa för 1 öre Smt. swagdricka
uti Johan Samuelssons närwaro ifrån Ediwuoma, hwilket som borga-
rens Kiæreste hustru Britha Ruth skall låtit honom få uti en Poc-

al, så träffade det intet bättre än att uppsyningsmannen i det samma inkom, hwarföre han förmenar sig wara ursäctad.

Här wid infan sig berörde borgare hustru Britha Ruuth som tilstod at hon gifwit åt Lenticka ett stop swagdricka för 1 öre Smt., och som hon intet förmodar sig hafwa i dy måhl brutit emot Kongl. Mayttz. förbudh, så anhåller hon att blifwa i detta målet förkallad för Upsyningzmannens kiäramåhl.

Granberg påstod at dette warit Öhl och beropade sig fördenskull till wittnes uppå handels Swennen Jakob Nystedt, hwilcken efter Ojäfachtig aflagd wittnes Edh sålunda anförde den 24 sistle. Januarii elr. första Marcknadzdagen om aftonen skall här inkommit hoos Borgaren Anders Forswiik, hwarest han såg Olof Granberg sitta på et säte wid bordet hafwandes en pocal af silfr. förgylt i handen, hwilken wärdinnan hustru Britha Ruth skall welat taga ifrån honom, men som hon intet fick pocalen så tappade hon uti en träkanna färskt dricka utur en Kagga eller halfåhm som ännu höll på at jäsa, och som drack der af så tyckte han at det war sött och såg uth

Original side 298 b:

som miölck i bågaren, hwarpå han tilstälte Olof Granberg kannan, som intet drack utan frågade efter Lappländaren af hwilcken han tagit pocalen, säjandes der hoos ja det kan så wara, hade det warit bränwin eller Öhl så skulle iag tagit pocalen ifrån Eder, men efter som det är swagdricka så får det wara, hwar på han gaf pocalen till hustru Britha Ruuth tilbakars; för min dhel sade Jakob Nystedt widare kan iag intet säya annat än ju det war gått swag eller måltidzdricka men intet spis öhl elr. rätt Öhl, samma tahl höll Johan Samuelsson ifrån Ediwuoma, hwarföre man blef föranlåten at igenom tolfmännen Mons Eriksson i Sondowara och Henrik Larsson Wassara jemte berörde Jakob Nystedt och uppsyningsmannen Granbergh at ifrån borgaren Anders Forswiik utur omrörde halfåhm at låta prof hämta, sedan hustru Britha Ruuth alfwarsamt contesterat det hon intet flera kiärill haft med dricka uti.

Och som rätten pröfwa mände at ofwannämde halfåhm af hwilken hon gifwit Lappmannen Anders Rasmusson Lenticka för et öre Smt. innehåller gått swagdricka fast än pocalen hwilket det nu frambars uti låchtade stäricht utaf bränwin, hon och icke heller befinnes der utom hafwa haft något annat dricka som Olof Granbergh icke heller sökte påstå.

Ty blifwer hustru Britha Ruuth jemte Anders Rasmusson Lenticka befriade ifrån Upsyningzmannen Olof Granbergz tilltahl i detta målet, och det så mycket mehra som efter Jakob Nystedtz Edeliga intygande han sielf strackz uti borgaren Anders Forswiikz stugu skall förklarar det för swagdricka som warit i pocalen då han tagit den samma från Lappländaren Lenticka, hwarpå wederbörande

parter togo afträde.

11.

Sedan företog Häradz Rätten det af capellanen wyrdige och Wällärde hr. Michael Wikman förledit åhr angifne måhl, emot lappländarne Nils Kock och Jon Amundsson Wolto som § 10 i samma protocoll vidare gifwer wid handen, hwar wid de twenne första perssoner sig infunno, men Jon Wolto befans icke närwarande utan dess hustru Margretha Thomasdotter, som berättade at han wore

Original side 299 a:

hemma i sin Kåta och sytte småbarnen, skolandes bett henne at wara tilstādes wid denne sakens afgjörande, och som Hans Johansson med Lars Larsson Simma i fiohl påberopades at kunna gifwa i detta målet någon uplysning, ty blefwo dhe hwar för sig examinerade, och dy berättade Hans Johansson uti Edzstadh at han intet weet någon ting at säya om prästens Rehn, sammalunda Lars Simma sedan Eden blifwit honom efter gifwen, det han icke någon kunskap äger om prästens Rehn, hwarest han kommit elr. om Nils Kock och Jon Wolto skola dräpit honom.

Fördenskull som ingen vidare uplysning war i denne saken at tillgå emot berörde perssoners stadiga nekande, blef Häradz Rätten föranlåten at föreslå parterne förlikning, hwar till ingendera sig obenägen wiste; och som Capellanen Wikman betygade sig wara nögder såframt han skulle få 8ta dlr. Koppmt. för sin bortkomne Rehn samt stämningzpenningarne med beswäret uti et för alt rächnat till 12 öre Smt., ty ehuruwähl dhe intet wiste sig wara skyldige, likwähl till undwikande af vidare beswär lefwererade Nils Kock 4 dlr. Kmt. sammalunda Jon Amundssons hustru Margretha Thomasdotter 4 dlr. Kmt. till Capellanen hr. Michael Wikman så att han sålunda undfick dhe 8 dlr. strax utlåfwandes berörde perssoner at jämwähl ofördröyeligen honom tilställa dhe påstādde 12 öre Smt. som till framdeles efterrättelsse antechnat blef, hwar med parterne blefwo åtskilde uti denne saken.

12.

Eljest som Jon Amundsson Wolto blifwit uppå Tingplatzen ropader och eftersöker samt utan laga förfall sig ifrån Rätten absente rat blef han till följe af Rättegångz förordningens 2 § de Anno 1695 den 4 July ansedd med 1 dlr. Smt., hwilket dess hustru Margretha Thomasdotter strax erlade såssom Rättens Ensak.

13.

Emedan som Borgaren Anders Forswiik ifrån Torneå stadh med Lapp-

ländaren Per Jönsson Soro blefwo öfwer en Ox Ren som dess tiänstedrängar Per Olsson och Mads Madsson förledne wintras lefwere-rat uti dess borgarens raidies Soman Pietari dotter Bri-

Original side 299 b:

tas händer efter marcknadztiden uti Nils Nilsson Nifwas gård i Karissuando, sedan Forswiik med sin hustru rest utföre till Nybyggaren Anders Kuttanens gård, sålunda förlikte at Forswiik strax tilstälte berörde Soro 8 dlr. för Renen samt 1 dlr. för tömen som gör till sammans 4 1/2 wåg, så wida den samma skall under hans pigas upsicht förkommit; så förbehåller borgaren Anders Forswiik sig at derföre lagligen söka samma Suoman Pietaris dotter Britha wid nästa ting i Juccasjerfwi, såframt han med henne der om icke annorlunda kan komma till föreningz som på begiäran antechnat warder till framdeles efterrättelsse.

14.

Gambla Länssmannen Jakob Jönsson Åya klagade öfwer det intrång som Jon Pålsson Pärre ifrån Koutokeino med Nils Larsson Kock skall olåfwandes föröfwa jemte åwerckan uppå dess land Skaitiwara, hwarigenom är hänt af för honom skall bortkommit åtskilligt slagz godz à 4 wåg eller 8ta dalers wärde utur dess aita eller bodh, begiärandes dett måtte dhe påläggas at sådant ersättia och dessutom förbiudas at honom vidare inpass giöra.

Förenämde begge perssoner tilstodo at dhe förledne höstars suttit emot hans nekande uppå samma landh och således utan låf, så wida som dhe intet wettat at Skaitiwara skall hört under Sondowara; hwarföre disponerades dhe at uti ersättning för dhe bortkomne saker betala till Jakob Jönsson Åya 4 dlr. Koppmt. hwardera, men för det öfriga blefwo Jon Pålsson Pärre och Nils Kock för åwerckan ansedde med 3 mrkr. Smt. hwar för sig efter det 20 cap. B.B. L.L. samt betale dessutom till honom uti et för alt 16 öre Smt. uti Expenser tilsammans, hwar med dhe uti denna twistigheten aldeles blifwa åtskilde som parterne antydt blef.

15.

Uti den saken som Nybyggarne Per Andersson med Anders An-

Original side 300 a:

dersson Kuttain anföra emot sin afledne Swärfader Per Erikssons änckia Anna Mortensdotter at få tilträda dess undantagne Land då han giftade sig med denna Anna för 32 åhr sedan i Tullingesuando, hwar wid deras swägerska änckan ifrån Turtulla Karin Persdotter

af Styfmodren fordrar dess innestående arf, hwilket Anna Mortensdotter påstår sig hafwa betalt utan at kunna sådant Legitimera, såssom och at Per Andersson med Anders Andersson alt stadigt betalt fulla Cronones utlagor, der emot hon ingen halföre skall på så långan tidh utlagt, sökte fuller berörde Anna Mortensdotter sig förklara i så mätto skrifteligen af den 25 Januarii innewahrande åhr Nembl. efter Margretha och Karin Persdöttrar wilja besittningen sin sale. faders och min Mans i den lilla Jor dedelen ärna, som han sig till uppehållande i sin ålderdomb afskilt, då dhe fått hwad dem tillkommit; ty will iag fattige änkia ödmiukast inför den Högtährade Häradzrätten framföra huru här med tillgångit åhr, Nembl. at då min Sahl. Man war tilhopa med sin måg Anders, war husett försett med nödiga tarfwor, men sedan han för wissa orsaker begaf sig till andra mågen Per begynte huset mehr och mehr komma i fattigdomb, enär Per sökte sin egen bästa och icke husetz, så at min saliga Man icke kunde rätt blifwa ansatt och förestått, såg han sig rådeligit wara, bort dela sina mågar emillan, och träda i ächtenskapet, på det han måtte få nogon, som sig syta skulle på sin gamla ålderdomb det iag och min Sohn på sitt 8de åhr hitkom, giort hafwa med wår förra lilla Egendomb och trägna arbete.

Beder fördenskull den låfle. Häradz Rätten at få besittia den lilla Jor dedelen som min Sahle. Man sielf uprödiat och mig underskrifwit hafwer, emedan iag efter förmågon som andra Menniskior wäl witna kunna, honom wähl förestådt i hans älende, då han war dumbe på fierde åhret och på Sex års tid som han intet något arbete gjorde, afwachtar här öfwer en rätt-

Original side 300 a:

wis resolution etz. och som Häradz Rätten pröfwade nödigt uti et sådant måhl Crononens intächt rörande at höra Cronofogden Wälbetde. Petter Pipping så utlät han sig aldrig tilförne hört af denne striden skolandes icke heller Anna Mortensdotter någonsin betalt Crono utskylderne utan Per och Anders Andersson Kuttain ifrån hwilkas nybyggen ägorne ingalunda böra afskiljas;

Ty för än som Häradz Rätten kan sig uti det ena som andra måhlet med någon säkerhet utlåta resolverades, at så wähl sielfwa torpstället Tullinge Suando med den der befintelige Egendomen bör först noga besichtigas och antechnas så wähl som åker och ängar uti Anna Mortensdotters med dess Sohn Erik Mikkellssons och Per och Anders Anderssons närwaro, hwar öfwer sedan en noga efterrättelsse för Rätten afläggas bör.

Till denne syslans förrättande blefwo Nämдемännerne som der hoos äro bönder Jöns Mikkellsson Kyro och Mons Eriksson utnämbe och förordnade, efter hwilken förrättning Häradz Rätten sig närmare yttra will både om ägande rättigheten til berörde twistiga ägor som angående den af Hustru Karin Persdotter prätenderade arf-

skapen.

Emedlertid som Borgaren ifrån Torneå Samuel Steen upwiste sin afledne Swärfader Torfast Börjers giäldbook af framledne Per Eriksson Kuttains skuld sig bestigande till 9 dlr. 16 ör Koppmt. så påtog sig mågen Per Andersson at betala helften 4 dlr. 24 öre Kmt. och Anders Andersson Kuttain dhe andra 4 dlr. 24 öre som härigenom til framdeles efterrättelse i protocollet blef antechnat.

16.

Emedan som änckan hustru Karin Henriksdotter om 80 åhr förminnes wara olyckeligen bort kommen så at ingen kundskap om henne vidare eller dess liik kunnat inhämtas alt fördy begiärte hennes barn och Mågar Häradz Rätten wille öfwer detta målet en tilbörliig undersökning anställa på det säkert inhämtas må huru med denne saken förewetter, och

Original side 301 a:

der hoos anhålla at et tilbörliigit arfskippte efter henne barnen emillan anställas må, efter som dhe uti denna Olyckeliga hendelssen ingen dhel hafwa; Upropades förden skull samtelige barnen efter deras födelsse och ålder, Nembl. Karin Persdotter tolfman Johan Johanssons hustru, Margretha Persdotter ogift, Anders Persson Jounus, Jon Persson, Susanna Persdotter Guttorm Låddas hustru, Karin Persdotter Hans Nilsson Likas hustru, Nils Persson, Marita Persdotter Anders Nilsson Wassaras hustru, Kirstin Persdotter Thomas Nilsson Perfwis hustru och sålunda Nyo till antalet, tre Söner och Sex döttrar.

Och som den bortkomna menniskian nu sist warit hoos dess barn Nils Persson, Margretha och Marit Persdöttrar hwilka allesammans warit uti et bolagh på denne sidan om fiällryggen tilsammans ty giorde Nils Persson på deras wägnar här öfwer en sådana berättelse 1726 den 26 July som warit om en Onsdag skall han med sitt huusfolck samt berörde systrar Margretha och Marit Persdöttrar, Swåger Anders Nilsson Wassara och framledne Moder Karin Henriksdotter lagat sig till at boflytta efter lapparnes plägsed för Renbetens skull, ifrån det rum som de lågo uppå Sargijocki och ärnade sig till Sargiwuoma efter dess Moders befallning, och som han med folcket höllo på at laga sakerna tillsammans, skall dess moder Karin Henriksdotter, som war aldeles kry och kunde wähl fohla sig fast än hon gick med twenne stafrar, begifwit sig på wägen föruth hwilken intet warit henne obekant så wida hon oräkneliga gångar skall färdatz den samma i sin lifztidh och hon oftagånger der tilförne bodt och wistatz wid Sargiwuoma, till hwilken ort som han med sit bohag och boskap framkommit, strax begynte fråga efter Modren, men hon skall blifwit borta som hon ännu är, Oachtat samtelige samma dag och afton samt hela natten med tårar, ropande och skrikande på hwar sin wäg sökt efter henne,

skolandes dhe icke det ringaste teckn af henne mera förnummit, oanset Natt och dag på denne orten wid Jocz-

Original side 301 b:

mäss tiden äre snart lika liusa. Men under vägen och innan dhe kommo till Sargiwuoma skall dess syster Margretha och dotter Sara samt Nils Nilsson Wassara som följt med Renarne set henne der hon suttit wid en tufwa och pläckat bär.

Här uppå berättade Margretha Persdotter at hon strax efter Modran begifwit sig på vägen med sina Rendiur och skall hunnit på henne wid en liten backa hwarest hon suttit och hwilat sig men skall ingen ting sagt ey heller Margretha frågat, och som hon tychte skall Modren följt renarne sachta efter till halfwägz wähl, men brodren Nils Persson skall warit föruth med rehnklyfiorne och andra saker Kåtan tillhörige. Emillan dessa orter som dhe nu boflyttade på föromrörde tidh och dag, skall efter hennes tycke icke wara någon dryg mihl, ty middagztiden bröto dhe upp och med aftons tiden när dhe kommo in emot der dhe skulle släppa Renarne så saknade hon modran aldeles, så wähl som Anders Nilsson och Brors hustrun Sara samt systran Maritha.

Enär som dhe nu släpt Renarne i beth skola dhe alla fölgz åt at see efter Gumman och gått så länge at dhe kommit till Rummet hwarest hon så henne sist sitta men då war hon borta, skolandes icke heller några wille wägar warit mindre siöar eller Bergh klippor der i negden, utan ett slätt och jämt land så at ingen kunnat förstå hwart hon tagit vägen eller hwart uth dhe skulle wända sig at sökia; fördenskull som det begynte lida till aftonen så ropade hwar och en af dem på den vägen dhe gingo men hwarken funno dhe någon ting ey heller hördes något swar, hwar med dhe först uthöllo hela natten, och continuerade sedan der med i fulla 3 wickor, sedan dhe gifwit bådth till de andra förenämbde barnen som äfwen kommit och hielpt söka doch alt förgiäfwes.

Tre åhr skall det nu wara sedan brodren Nils kommit i deras lag och Kåta tillhopa, skolandes Gumman och denna Margretha warit uti et matlag tillsammans och hullit halfwa Kåtan, emot brodren Nils som med sitt folck war i serskilt matlag. 130 Renlif smått och stort, et halft silfr. bälte och en skied hoos Brodren Jon, samt 3 silfwer Knappar skall hon

Original side 302 a:

lemnat efter sig hoos brodren Nils, mehra penningar säger hwarcken hon elr. någon annan utaf arfwingarne sig wetta af. Eljest berättar Margretha hoos sig hafwa twenne Kopparkitlar, en om 3 mrkr. och den andra om 6 à 7 mrkr., en Rana, En fäll, en Wallmars tiortill, 3 à 4 tömar och Wuotraip, en Låsackia och 2ne andra, hwilcka persedlar hon förmenar sig

böra behålla i ställe för det dhe andra syskonen bekommit.

Det undersöchstes om någon af menigheten förmärckt at desse barnen annars än Wederbordt låtit sig wårda om deras sålunda omkomne moder? hwar till ingen swarade annat än wähl, såssom och dessa för hwilcka hon nu sålunda bortkommit edeligen tillbödo sig erhålla wilja, at dhe tilbudit fohla henne fram wackert uppå renar samt eljest följa henne, men hon skall sådant nu som ofta tilförne aldeles förwägrat, sielf skall hon och lagt alla sina saker tillhoppa samt warit wid samma förståndh som tilförne, hwarföre och ingen utaf dem kunnat twifla det hon ju icke på så liten wäg skulle wähl fremkomma men det förekommer eljest bara om en underligt at hennes Moder som dhe intet säya sig minnas namnet på skall sammalunda bortkommit at ingen sedermera skall fått någon Kundskap om dess lik eller eljest något klädeplagg, dhe utlåfwade ytterligare att giöra sin flit och spana efter henne eller åtminstone något teckn af den förkomne; och som ingen af närwarande barn will åtaga sig at see Egendomen och Renarne i synnerhet tillgodo, så wida som dhe mycket snart ibland händar förolyckas, utan begiära at få hwar sin tillståndiga andehl af dem;

Ty blef efter begiäran till wederbörande extraherat följande Härads Rättens utlåtande i detta målet Nembl. Ytterligare företrädde samtelige arfwingarne anhållandes att som ingen fördristar sig emot taga dhe i Sterbhuset befintelige Renarne, det måtte dhe oskyldige få låta dhela sina anparter uti Wederbörandes widerwaro till sig ifrån Nicos, Marit och Margits andelar som haft berörde förekomne Gumma Karin Henriksdotter om händer, Och som Rätten måste för dhe anförde skiähl här till samtycka, ty blefwo Nämdemännen Henrik

Original side 302 b:

Wassara och Mons Eriksson förordnade at på domhafwandens wägnar berörde arfskipte biwista och förrätta, allenast nu hwad Renarne widkommer uti samtelige arfwingarnes närwaro. Och som Kirstin Persdotter Nils Thomasson Perfwis hustru berättas tilförne hafwa minsta delen fått af Renlifwen allenast 8 Wayor till antalet, der några af dhe andra systrarne der emot erhållit 20 stk. så måste en sådan olikheet i förstonne rättas utaf oskipto dhel på det Nils Thomasson Pärffi äfwen som dhe andra syskonen uti detta målet må tilfridz ställas Lag och förordningar likmätigt, hwilket samtelige arfwingarne antydt blef och war ingen mera borta stadder utan Allena Hans Nilsson Lika i Sato elr. skiutzen till Koutokeino.

17.

Här uppå blef Uppbördz Längden ransakader Man ifrån Man samt efter wanligheten uppropad, och som den samma till alla dhelar befans richtig, ty verificerades han efter Kongl. Mayttz. aller-

nådigste förordningar Actum ut Supra

Uppå Häradz Rättens Wägnar

Carl Sadelin